

KAAVASELOSTUS

INARIN KIRKONKYLÄN ASEMAKAAVAN MUUTOS; SATAMA-ALUE JA TONTTI 30 / 1

Muutokset: Tontti 30/1

Poistuvat: Kortteli 109 ja tontti 30/2

Uudet: Kortteli 109

LUONNOS

18.11.2024

Dnro 435/10.02.03/2023

Vireilletulo: 17.5.2023

Kaavaluonnos nähtävillä:

Kaavaehdotus nähtävillä:

Tekninen lautakunta:

Kunnanhallitus:

Kaava lainvoimainen:

Kaavan laatija:

Inarin kunta, tekninen osasto

Piiskuntie 2, 99800 IVALO

Semenoff Päivi, kaavasuunnittelija

paivi.semenoff@inari.fi, 0400 738 995

www.inari.fi/palvelut/tekniset_palvelut/kaavoitus

1.2 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Inarin kirkonkylän keskustassa.

Muutosalueen kiinteistöt:

148-402-26-16/MARINRANTA

148-402-24-35/OTSAMO

148-402-25-18/KAISTA

148-402-26-0/KANSAKOULUTILA

148-402-53-13/Aurora Resorts

148-402-92-0/VEDENOTTAMO

148-402-95-1/KALASATAMA

148-402-95-2/Vuopajanniemi

148-402-95-3/Inarin satama

148-402-96-0/RANTAPUISTO

148-402-101-3/Saamelaisalueen ammatillinen koulutuskeskus

148-402-876-12/RN:ot vesialueet Inarijärvässä

148-893-101-3/NUKKUMAJOKI/JUUTUANJOKI

1.3 Kaavan tarkoitus

Kaavan tarkoituksena on päivittää Inarin kirkonkylän satama-alueen ympäristön kaavatilanne vastaamaan nykyisiä tarpeita.

1.4 Selostuksen sisällysluettelo

1. PERUS- JA TUNNISTETIEDOT.....	3
2. TIIVISTELMÄ.....	5
3. LÄHTÖKOHDAT.....	6
4. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET...	15
5. ASEMAKAAVAN KUVAUS.....	22
6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS.....	26

1.5 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

Liite 1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
ERILLINEN LIITE

Liite 2. Asemakaavan seurantalomake

Liite 3. Kaavanlaatimispäätökset

Liite 4. Lausunnot ja huomautukset, luonnosvaihe

Liite 5. Lausunnot ja muistutukset, ehdotusvaihe

Liite 6. Pinta-alat tiloittain

Liite 7. Satama-alueen yleissuunnitelma

Liite 8. Luontoselvitys

Liite 9. Kiinteä muinaisjäännös

Liite 10. Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat

Liite 11. Kuvakohteet

1.6 Luettelo muista kaavaa koskevista asiakirjoista, taustaselvityksistä ja lähdemateriaalista

- Pohjois-Lapin maakuntakaava 2040
- Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

2.3.2022	Tekninen lautakunta päätti käynnistää asemakaavan muutoksen.
28.3.2022	Kunnanhallitus käsitteli rakennuskieltoasiaa.
7.4.2022	Valtuusto päätti asettaa rakennuskiellon alueelle asemakaavan laatimisen ajaksi.
17.5.2023	Kaava vireille ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtäville.
10.8.2023	Luontoselvitys valmistui.
20.3-2.4.2023	Sataman laajennuksen suunnitelmaehdotus nähtävillä.
19.4.2023	Tekninen lautakunta hyväksyi sataman suunnitelmaehdotuksen.
21.8.2024	Päätös kaavamuutoksen laatimisesta kortteliin 30 tonteille 1 ja 2.

2.2 Asemakaavan tarkoitus

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on satama-alueen kehittäminen sekä tonttien 30/1 ja 30/2 yhdistäminen.

2.3 Asemakaavan sisältö lyhyesti

Kokonaispinta-ala	19,4 ha
Muutosala	19,4 ha
Laajennusala	0
Rakennusoikeuden määrä	4110 k-m ²
Asuintontit	0 kpl
Teollisuustontit	0 kpl
Matkailutontit	0 kpl
Liiketontit	1 kpl
Arkeologiset kohteet	Kyllä
Kulttuuriympäristökohteet	Ei
Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet	Kyllä
Rakennusperintörekisterin mukaiset kohteet	Ei
Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut ympäristöt	Ei
Pohjavesialueet	Kyllä
Tulvavaara-alueet	Ei
Pilaantuneet maa-alueet	Selvitetään
Meluselvitystarve	Selvitetään
Moottorikelkkareitit	Kyllä
Hiihtoladut	Kyllä
Kävelyreitit	Kyllä
Veneväylät	Kyllä
Vesi- ja viemärihuoltoaluetta	Kyllä
Kaukolämpöverkostoaluetta	Kyllä
Voimajohdot	Ei
Poikkeamislupapäätökset alueelle	1 kpl
Luonnonsuojelulain mukaiset kohteet	Kyllä
Uhanalaiset lajit / Kansainväliset vastuulait	Kyllä
Vesilain mukaiset kohteet	Ei
Metsälain mukaiset kohteet	Kyllä
Uhanalaiset luontotyypit	Kyllä
Luonnon monimuotoisuuden kannalta erit. tärkeä alue	Kyllä

2.4 Asemakaavan toteuttaminen

Asemakaava ohjaa maankäyttöä ja rakentamista alueella sen saatua lainvoiman.

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

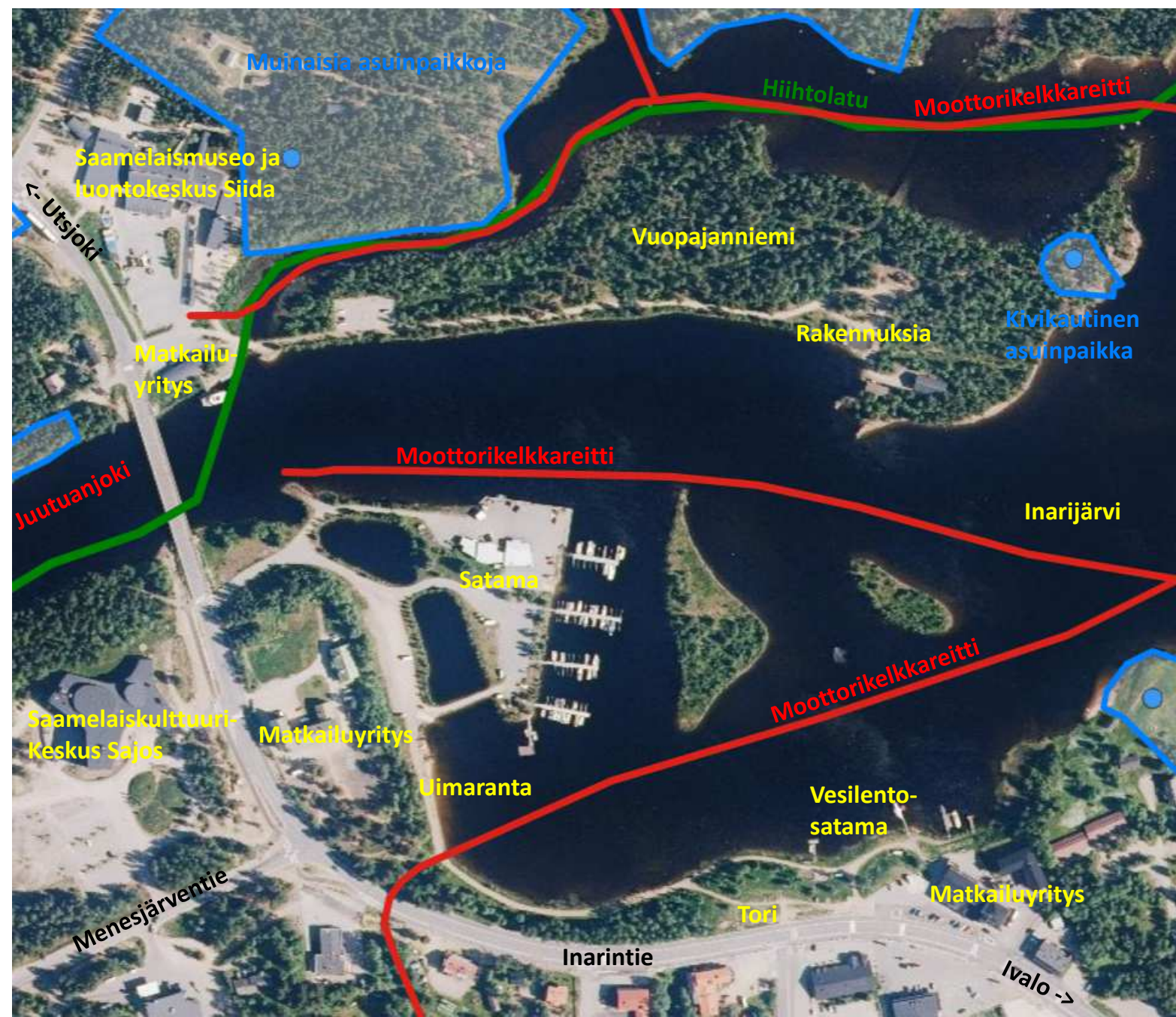
3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue sijaitsee Inarin kirkonkylän keskustassa valtatie 4:n varrella.

Alueella toimii Inarin kunnan ylläpitämä venesatama, jossa on viisi laituria, lastauslaituri, telaranta sekä kalankäsittelyhalli. Sataman välittömässä läheisyydessä on yleinen uimaranta.

Suunnittelualueen eteläosa on vilkasta kyläaluetta palveluineen.

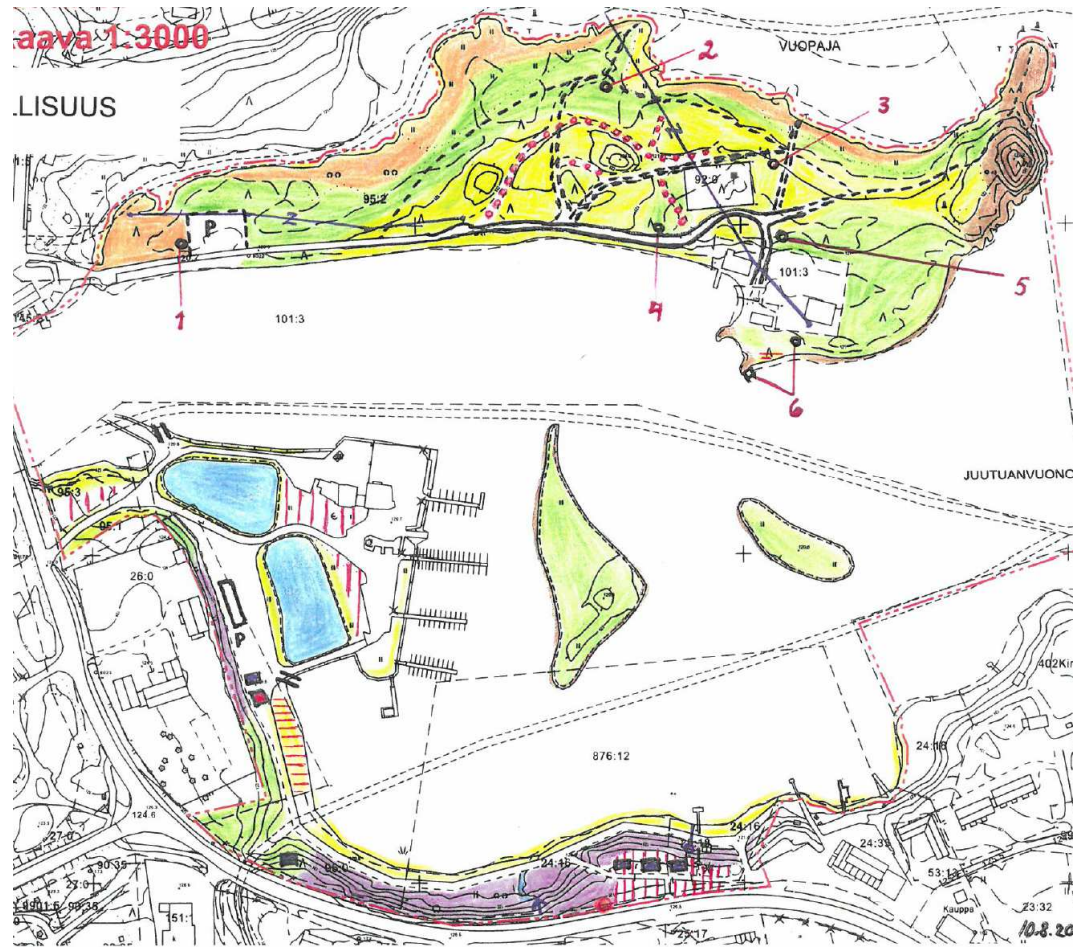
Suunnittelualueen pohjoisosassa on luonnonkaunis Vuopajanniemi, johon kuljetaan idyllistä rantatietä pitkin. Tien päässä on muutama varastokäytössä oleva rakennus sekä pumppaamorakennus.

3.1.2 Luonnonympäristö

Kaavamuutosalueesta on laadittu luontoselvitys 10.8.2023, josta selviää alueen luonnontila ja arvokkaat elinympäristöt (liitteenä).

- Tuore lehto
- Tuore kangas
- Kuivahko kangas
- Rantaluhta
- Vesikasvillisuus
- Kallio, kivikko
- Hiekkaranta

Vuopajanniemen kärjessä on metsälain alainen Huutokallio-niminen kalliomuodostelma, jossa korkeimmat seinämät ovat jopa kuusimetrisiä.

Valtioneuvoston päätös uudesta valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden luettelosta astui voimaan 1.3.2022. Inarin kirkonkylä on luettelossa mukana. Se sisältyy alueeseen nimeltä "Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat" (liitteenä).

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Asemakaavan muutosalue on lähes kokonaan rakennettua aluetta. Poikkeuksena Vuopajanniemen alue, jossa on ainoastaan neljä rakennusta ja nekin samalla alueella.

Satama-alueella on mm. neljä laituria, satamarakennuksia, laskuluiska, telaranta ja kaksi isohkoa tekoallasta.

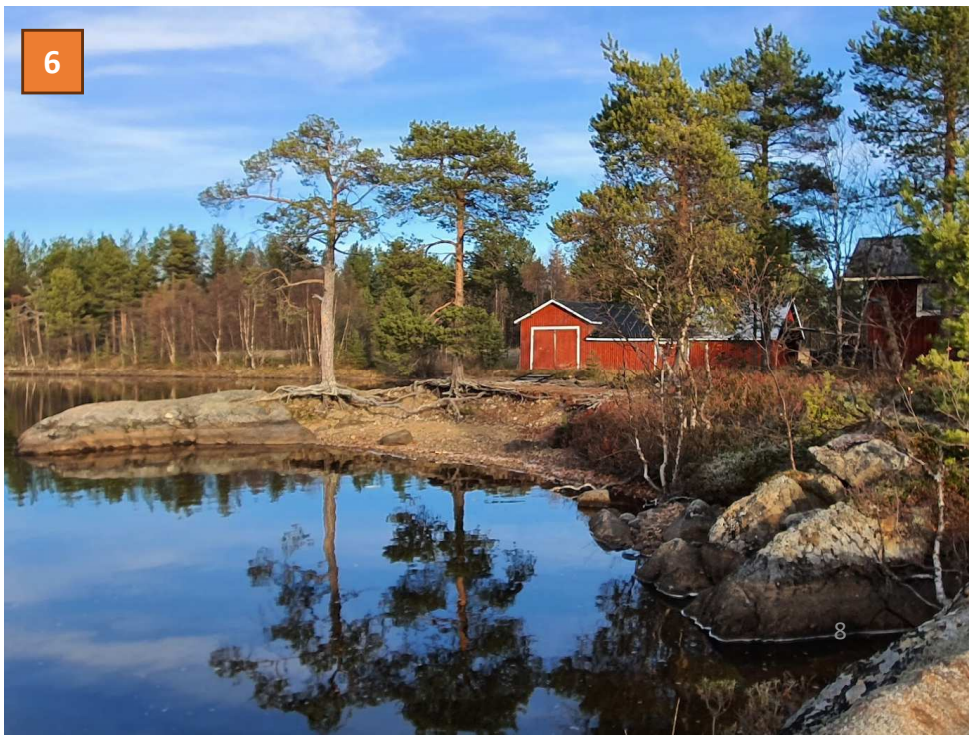
Tekninen lautakunta hyväksyi 10.4.2024 uuden satamasuunnitelman (liitteenä), jonka mukaan satamaa tullaan muuttamaan lähivuosina.

Tonteilla 30 / 1 ja 2 sijaitsee hotellirakennuksia sekä autojen sähkölatauspiste.

Vuopajanniemessä on muutamia rakennuksia, jotka toimivat nykyisin lähinnä varastotiloina.

3.1.3.1 Väestön rakenne ja kehitys kaava-alueella
Kaavamuutosalueella ei ole vakituisia asukkaita.

3.1.3.5 Palvelut
Kaavamuutosalueen sisällä palveluja tarjoaa lähinnä Inarin kunnan satama, tori sekä hotelli. Alueen lähiympäristöstä löytyy paljon palveluntarjoajia.

3.1.3.6 Virkistys
Kaavamuutosalueella on paljon virkistysalueita; Suurimpana Vuopajanniemi.

3.1.3.7 Liikenne
Valtatie 4 sijaitsee kaavamuutosalueen vieressä.

3.1.3.8 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistot
Vuopajaniemen kärjessä on kivikautinen kiinteä muinaisjäänös (lisätiedot liitteenä). Alueella ei ole rakennetun kulttuuriympäristön kohteita.

3.1.3.9 Tekninen huolto
Koko Vuopajanniemi on merkitty pohjavesialueeksi. Aluetta ei kuitenkaan enää käytetä vedenottoalueena.

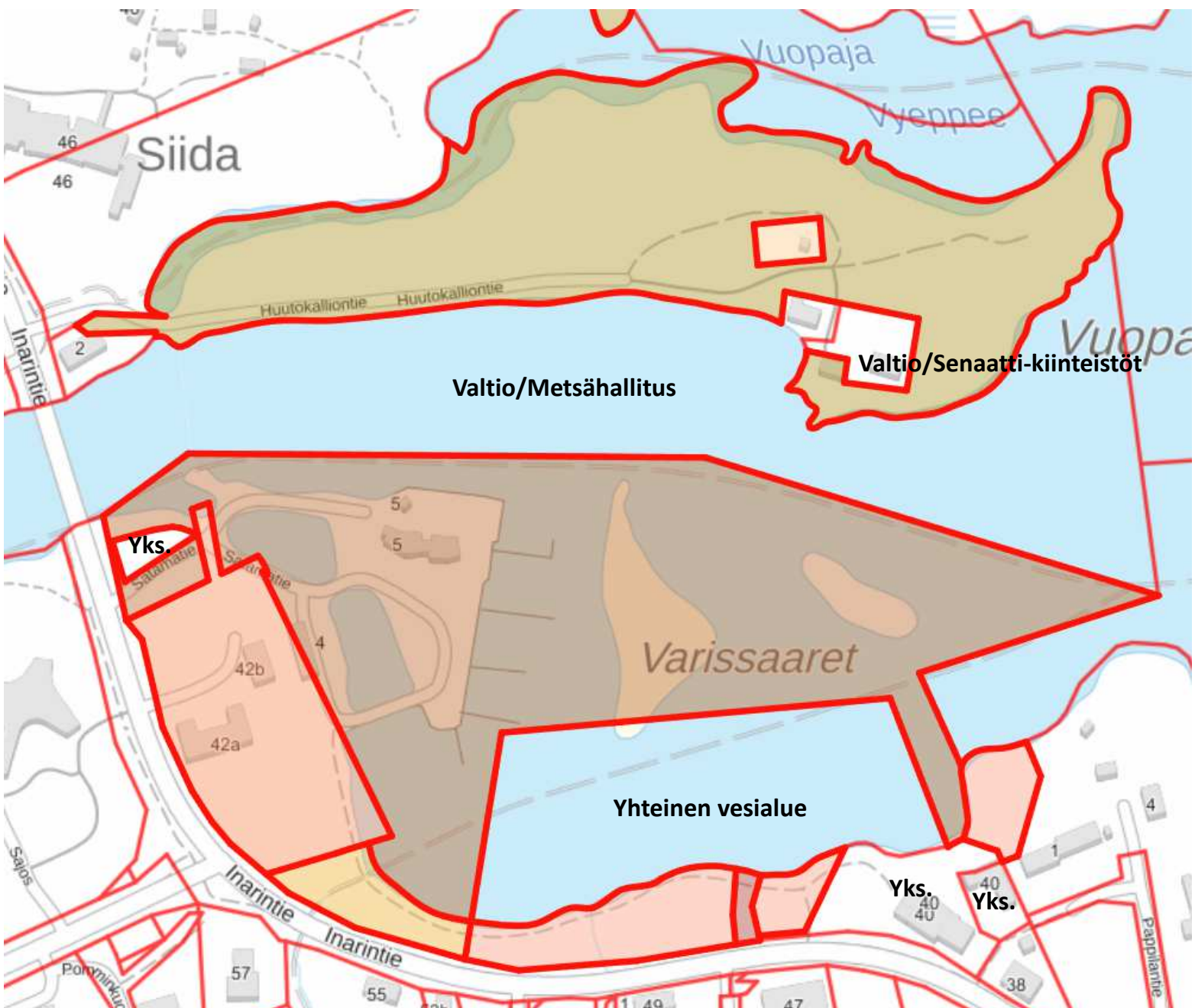
Kaukolämpöverkko ulottuu kaavamuutosalueella tällä hetkellä kortteleille 30 ja 111.

Suurin osa sähkölinjoista kulkee maan alla; Ainoastaan Vuopajanniemessä kulkee vielä ilmajohtot.

3.1.4 Maanomistus

Kartassa värilliset alueet ovat Inarin kunnan omistuksessa.

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)

Tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

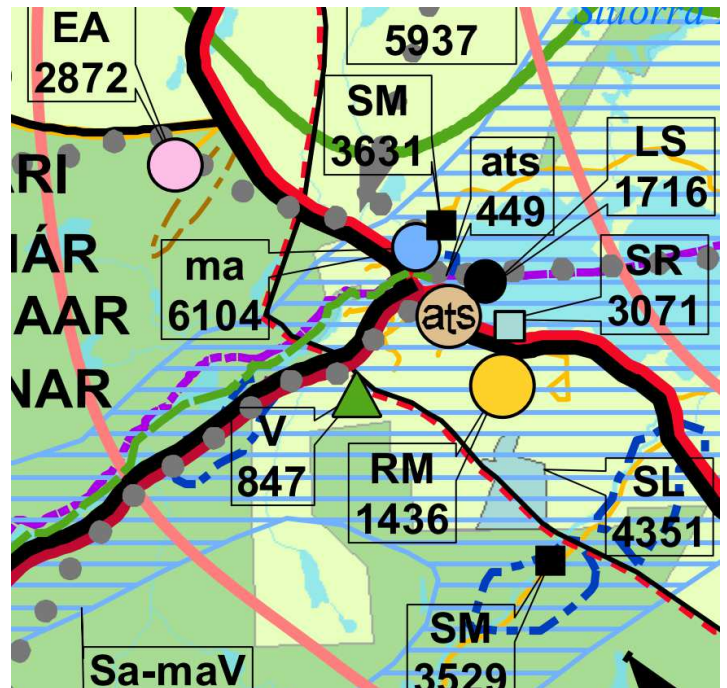
- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen ympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö
- Luonnonvarat sekä uusiutumiskykyinen energiahuolto.

3.2.2 Maakuntakaava

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa yleiskaavaa tai asemakaavaa. Lapin liiton hallitus hyväksyi 8.4.2024 Pohjois-Lapin maakuntakaavan 2040 ja se sai lainvoiman 11.9.2024.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa alue on merkinnöillä:

	Saamelaiskulttuurin ja -hallinnon keskuskylä
	Saamelaiskulttuuri, kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeä alue tai kohde
	Jäämeren käytävä
	Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistyskehittämisen kohdealue
	Metsätalous- ja poronhoitovaltainen alue
	Saamelaisten kotiseutualue

3.2.3 Yleiskaava

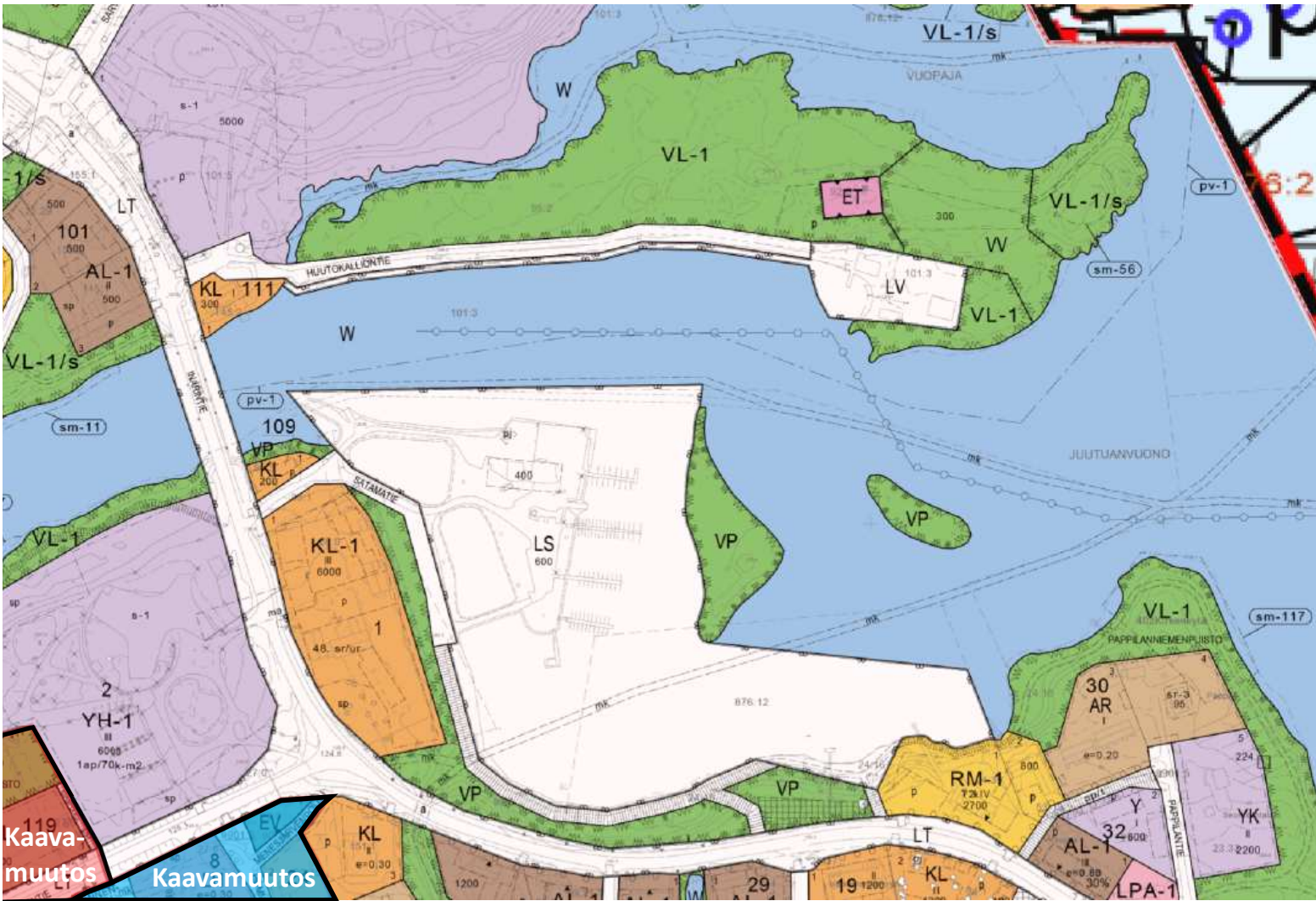
Yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa. Inarin kirkonkylä ei kuulu yleiskaava-alueeseen.

Yleiskaavan sisältövaatimukset on kuitenkin soveltuvin osin otettava huomioon asemakaavaa laatiessa:

- 1) Yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
- 2) Olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
- 3) Asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
- 4) Mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla
- 5) Mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
- 6) Kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
- 7) Ympäristöhaittojen vähentäminen
- 8) Rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen
- 9) Virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys

3.2.4 Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa Inarin kirkonkylän asemakaava, hyväksytty kahdessa osassa 11.12.2014 ja 26.3.2015. Kaava sai lainvoiman 3.6.2015.

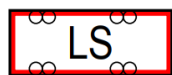
Oleellisimmat kaavamerkinnot:

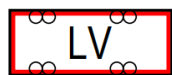
Liikerakennusten korttelialue.

Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue.
Alueelle saa rakentaa hotelli tai motellityyppisiä majoitustiloja palveluineen.

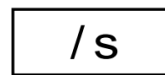
Satama-alue.

Yleinen venevalkama.

Lähivirkistysalue, taajamametsä.
Alueen metsiä tulee hoitaa puustonhoidon periaatteilla.

Alue, jolla ympäristö säilytetään.

Uimaranta-alue.

Puisto.
Alueelle voidaan rakentaa pelikenttiä, polkuja ja oleskelukatoksia.

3.2.4.1 Asemakaavan toteutuminen

Asemakaava on toteutunut osittain. Toteutumatta ovat mm. Vuopajanniemen venevalkama-alue ja kortteli 109. Myöskään Huutokalliontietä ei ole rakennettu.

3.2.5 Rakennusjärjestys

Inarin kunnan rakennusjärjestys on tullut voimaan 5.8.2014.

Inarin kunta on käynnistänyt rakennusjärjestyksen uudistamistyön. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on asetettu virallisesti nähtäville 1.5.2024.

3.2.6 Ympäristönsuojelumääräykset

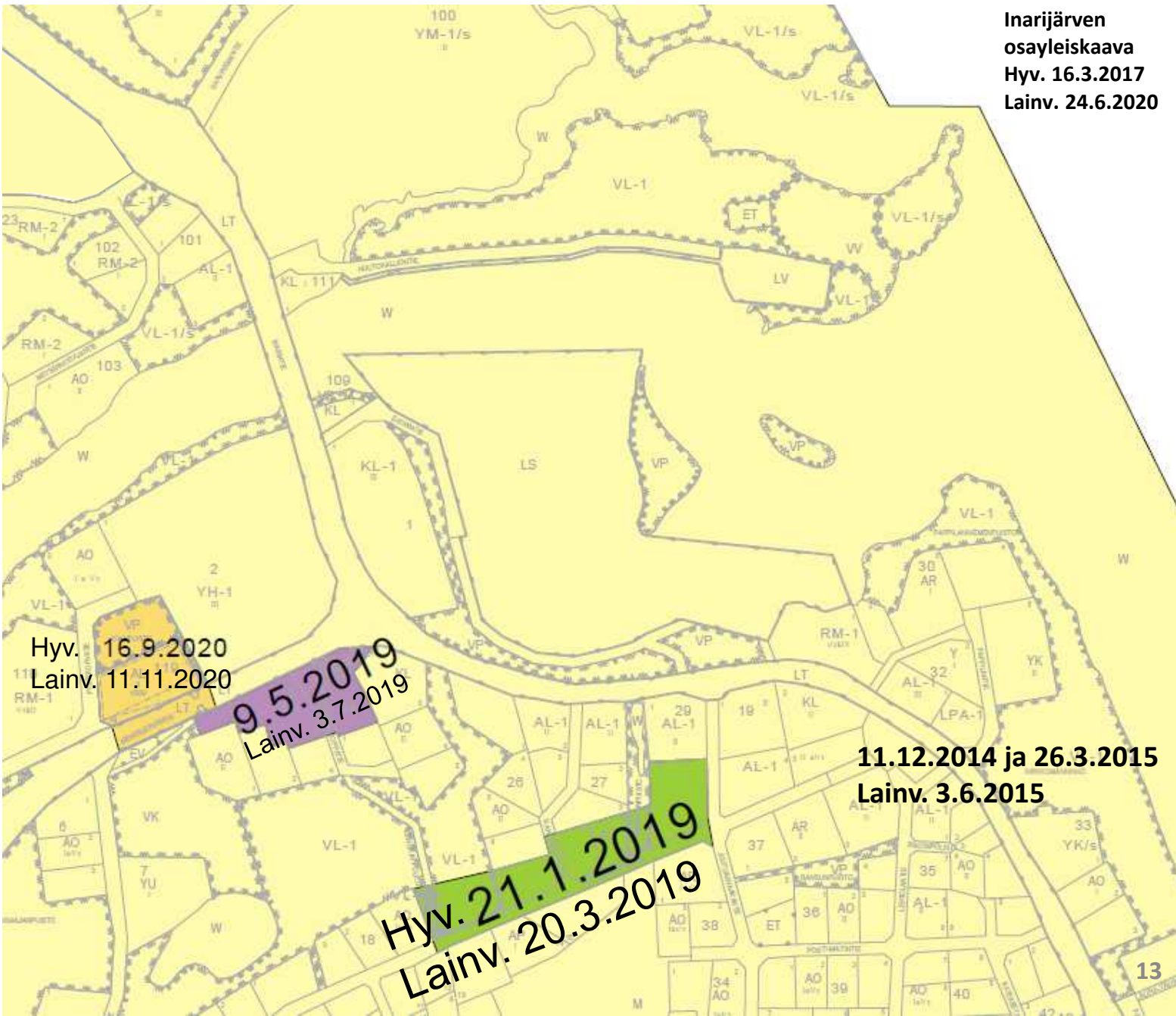
Ympäristönsuojelumääräykset ovat tulleet voimaan 1.10.2009. Määräyksiä on päivitetty vuonna 2014. Päivitetyt määräykset ovat tulleet voimaan 1.7.2014.

3.2.7 Pohjakartta

Pohjakartta on tarkistettu teknisen osaston toimesta vuonna 2024.

3.2.8 Lähiympäristön kaavatilanne

Muutosalueen ympäristön kaavatilanne:

4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Inarin kirkonkylän satama-alueelle on laadittu yleissuunnitelma. Tämän johdosta asemakaavamuutos on tarpeen ja alueelle on asetettu rakennuskielto.

Kaavamuutosalueeseen lisättiin teknisen lautakunnan 21.8.2024 päättämä asemakaavamuutos tonteille 30/1-2. Kyseessä on tarve liittää tontit yhdeksi tontiksi ja tarkistaa rakennusalat.

4.1.1 Satama-alueen suunnittelun vaiheet

2020	Investointiohjelmassa vuodelle 2021 varattiin rahaa Vuopajanniemen rantatörmän ponttaukseen. Voimassa oleva asemakaava sallii ponttauksen.
8.9-21.9.2021	Vuopajanniemen ponttaussuunnitelmaehdotus nähtävillä.
Tekn. Itk 29.9.2021	Vuopajanniemen ponttaussuunnitelmaehdotuksen hyväksyminen.
KH 11.10.2021	Teknisen lautakunnan päätöksen kumoaminen ja vaihtoehtoisen suunnitelman laatimisen käynnistäminen.
Tekn. Itk 27.10.2021	Työryhmän perustamispäätös.
9.2.2022	Työryhmän ensimmäinen kokous.
Tekn. Itk 2.3.2022	Päätös asemakaavamuutoksen käynnistämisestä ja esitys rakennuskiellosta.
KH 28.3.2022	Päätös esittää rakennuskieltoa valtuustolle.
30.3.2022	Työryhmän toinen kokous.
Valtuusto 7.4.2022	Päätös rakennuskiellosta.
23.5.2022	Kahden vuoden rakennuskielto kuulutetaan nähtäville.
25.5.2022	Työryhmän viimeinen kokous.
Tekn. Itk 22.6.2022	Päätös yleissuunnitelman laatimisesta satama-alueesta.
31.8-14.9.2022	Yleissuunnitelmaluonnos nähtävillä.
Tekn. Itk 5.10.2022	Laaditun yleissuunnitelmaluonnoksen hyväksyminen tarkemman aluesuunnittelun pohjaksi.
15.3-28.3.2023	Yleissuunnitelmaehdotus nähtävillä.
Tekn. Itk 19.4.2023	Yleissuunnitelman hyväksyminen (liitteenä).
17.5.2023	Asemakaavamuutos vireille.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Tekn. Itk 2.3.2022: Päätös asemakaavamuutoksen laatimisesta satama-alueelle.
17.5.2023 Kaavamuutos vireille.
Tekn. Itk 28.3.2018 Päätös asemakaavamuutoksen laatimisesta tonteille 30/1-2.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Osalliset

Maanomistajat

Keskeiset viranomaistahot:

- Lapin ELY-keskus
- Terveystieteiden tutkimuskeskus
- Ympäristönsuojelu
- Rakennustarkastus
- Maanrakennus
- Saamelaismuseum Siida
- Saamelaiskäräjät
- Väylävirasto
- Lapin pelastuslaitos

Yhteisöjä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Tunturiverkko Oy
- Inarin Lapin Vesi Oy
- Inarin Luonnonystävät ry
- Inarin kirkonkylän kyläyhdistys
- Inarijärvi-yhdistys
- Inarijärven Kalastajat ry
- Inarin kalatalousalue
- Inarin Uistelijat ry
- Inarijärven kaupalliset kalastajat ry
- Juutuan Erä- ja kalamiehet ry
- Juutuan Urheilukalastajat ry
- Otsamon Erä ry
- Ivalon palisk.
- Muddusjärven palisk.
- Hammastunturin palisk.
- Paliskuntain yhdistys
- Metsähallitus
- Senaatti-kiinteistöt
- Inarin Kiinteistöt Oy

4.3.2 Vireilletulo

Kaavan vireille tulosta ilmoitettiin osallisille kirjeitse, kunnan ilmoitustaululla, paikallislehdessä sekä kunnan nettisivuilla (www.inari.fi).

Kaava tuli vireille 17.5.2023. Samalla osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin virallisesti nähtäville.

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään, on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Kaavoituksen osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olosta kuulutettiin lehdessä, kunnantalon ilmoitustauluilla ja Inarin kunnan nettisivuilla www.inari.fi. Maanomistajille ja rajanaapureille asiasta tiedotettiin kirjeitse.

Valmisteluaineisto kuulutetaan yleisesti nähtäville. Osallisille tiedotetaan kaavoituksen etenemisestä kirjeitse ja sähköisesti.

4.3.4 Viranomaisyhteistyö

Valmisteluaineistosta pyydetään lausunnot keskeisiltä viranomaistahoilta ja yhteisöiltä. Viranomaisneuvotteluille ei ole ollut tarvetta.

4.4 Asemakaavan tavoitteet

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

- Kaavan päivittäminen satama-suunnitelman kanssa yhteensopivaksi.
- LV-alueen poistaminen Vuopajanniemestä.

4.4.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet, tavoitteiden tarkentuminen

Kaavaluonnosta laadittaessa esiin tulleet asiat:

- Tonttien 30 / 1 ja 2 yhdistäminen ja rakennusalojen tarkistaminen.
- Katualueen tarpeellisuus Vuopajanniemessä.

4.5 Asemakaavan tavoitteiden ratkaisut

4.5.1 Vuopajanniemi

Vuopajanniemen alue sai ensimmäisessä kaavoituksessa, joka vahvistui 1.10.1973 käyttötarkoituksimerkinnäksi UC: *Leirintäalue*.

Koko Inarin kirkonkylää koskevassa asemakaavan muutoksessa, joka hyväksyttiin kahdessa osassa 11.12.2014 ja 26.3.2015, alueelta poistettiin leirintäaluemerkintä. Vuopajanniemeen kaavailtiin mm. uimaranta-alueita ja yleistä venevalkamaa ja Huutonientien ja rannan väliin merkittiin alue, johon voitaisiin rakentaa isoille veneille kylkiparkkimahdollisuus (ponttaus).

Ponttaussuunnitelma oli nähtävillä 8.9.-21.9.2021 ja tekninen lautakunta hyväksyi suunnitelman 29.9.2021. Kunnanhallitus kumosi lautakunnan päätöksen 11.10.2021 ja päätti käynnistää Inarin kirkonkylän koko satama-alueen kehitämissuunnitelman.

Satama-alueen yleissuunnitelma hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 19.4.2023 (liitteenä). Suunnitelmassa Vuopajanniemeen ei ole osoitettu satamatoimintaa eikä uimarantaa.

Huutokalliontietä ei ole rakennettu. Rantaa pitkin kulkee idyllinen hiekkatie.

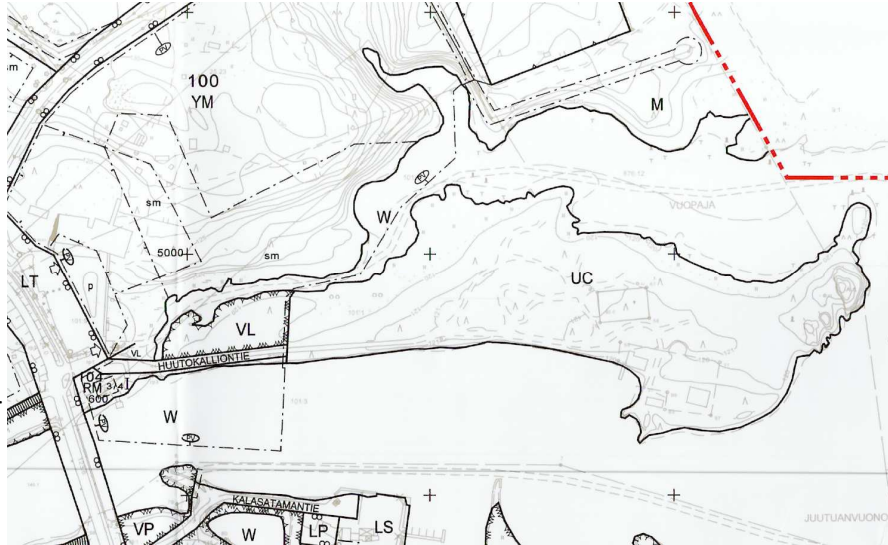
RATKAISU:

Muutetaan LV-alue (venevalkama-alue) YY-alueeksi (Kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue) samalla muuttaen korttelin rajoja hiukan. Poistetaan VV-alue (uimaranta-alue).

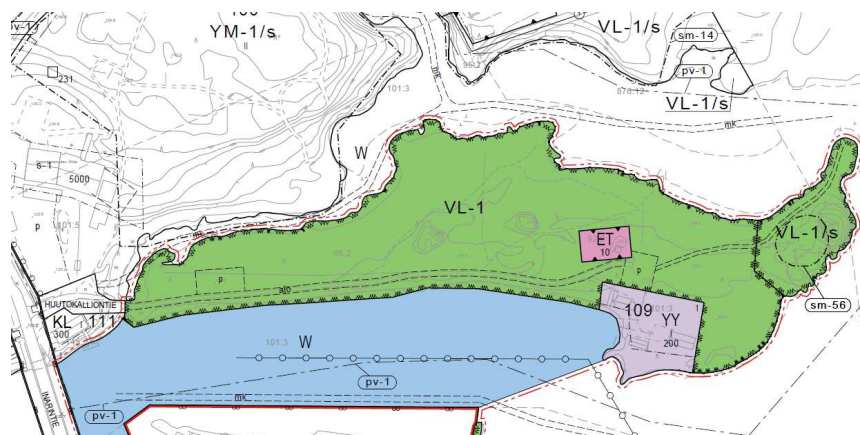
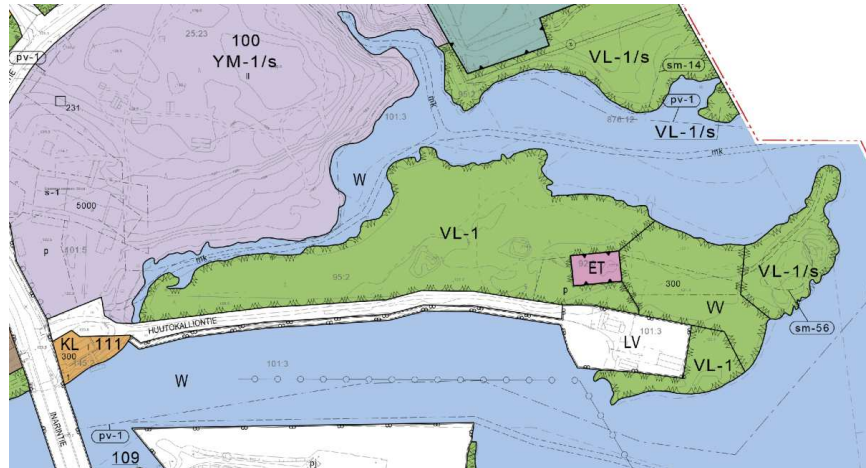
ET-alue säilyy; Inarin Lapin Vesi Oy:n mukaan alueella on yhä käyttöä.

Poistetaan Huutokalliontien katualue lähes kokonaan ja osoitetaan samalle paikalle ajo-merkintä.

Ote ajantasakaavasta vuodelta 2014

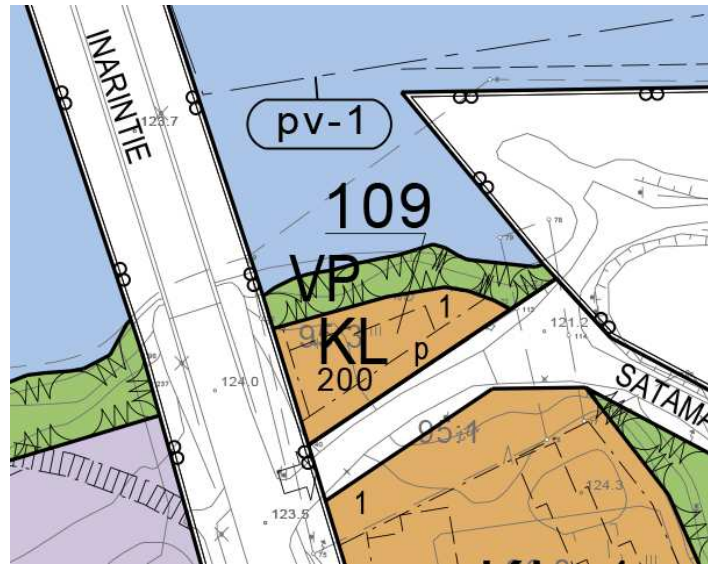

Ote ajantasakaavasta vuodelta 2024

4.5.2 Kortteli 109

Koko Inarin kirkonkylää koskevassa asemakaavan muutoksessa, joka hyväksyttiin kahdessa osassa 11.12.2014 ja 26.3.2015, aikaisemmin puistoalueena ollut alue muutettiin liiketontiksi KL.

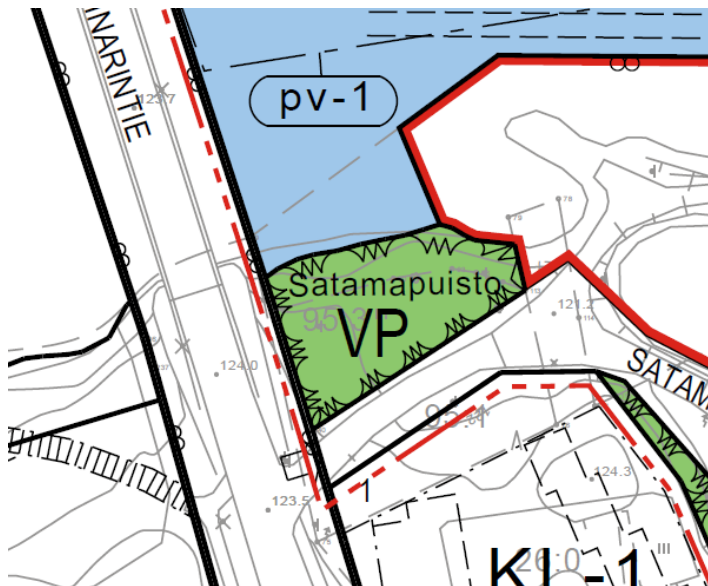

Tekninen lautakunta hyväksyi kokouksessaan 10.4.2024 Inarin kirkonkylän sataman suunnitelmaehdotuksen. Suunnitelmassa KL-tontin kohdalle on osoitettu maisemoitava puistoalue.

RATKAISU:

Muutetaan KL-tontti VP-alueeksi (puisto) hyväksytyyn satamasuunnitelman mukaisesti.

4.5.3 Tontit 30 / 1 ja 2

Tonttien 30 / 1 ja 2 haltija on tehnyt esityksen tonttien yhdistämiseksi ja rakennusalojen tarkistamiseksi. Tekninen lautakunta hyväksyi kaavamuutosesityksen 21.8.2024.

Kaavamuutos liitettiin vireillä olevaan satama-alueen kaavamuutokseen.

Samassa yhteydessä tarkastellaan myös tontin käyttötarkoituserkintää. Nykyinen merkintä RM-1 ei välttämättä sovellu kylän keskusta-alueelle:

RM-1

Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue. Alueelle saa rakentaa hotelli- tai motellityyppisiä majoitustiloja palveluineen.

Tilusvaihto Inarin kunnan kanssa järkevöittäisi maankäyttöä tontin länsirajalla.

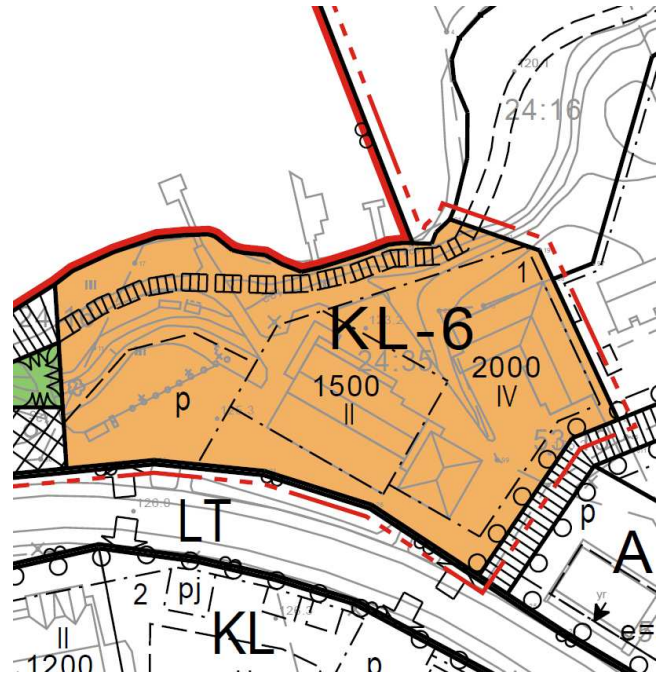
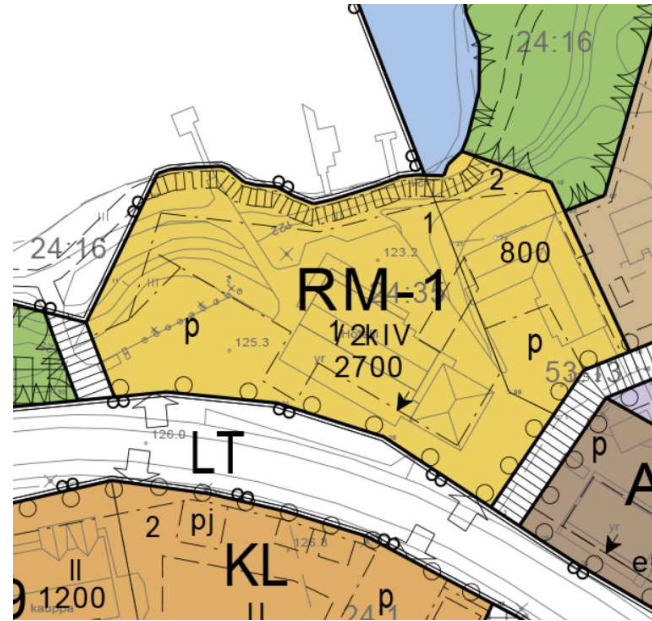
RATKAISU:

Yhdistetään tontit 30 / 1 ja 2 yhdeksi tontiksi ja korjataan rakennusalat. Muotoillaan tontin länsipuoli vastaamaan paremmin sekä Inarin kunnan että maanomistajan tarpeita.

Tontin käyttötarkoituserkinnäksi laitetaan KL-6.

KL-6

Liikerakennusten korttelialue. Alueelle saa rakentaa hotellirakennuksia ja siihen liittyviä toimistotiloja. Alueen kerrosalasta saa käyttää enintään 10% toimistotiloja varten.

11

4.6 Mielipiteet ja niiden huomioiminen

Lausuntopyyntö viranomaiset	Kaavaluonnos Antoi lausunnon:	Kaavaehdotus Antoi lausunnon:
Lapin Ely-keskus		
Terveydensuojeluviranomainen		
Ympäristönsuojeluviranomainen		
Rakennustarkastusviranomainen		
Maanrakennusviranomainen		
Saamelaismuseumo Siida		
Saamelaiskäräjät		
Väylävirasto		
Lapin pelastuslaitos		

Lausuntopyyntö Muut tahot	Kaavaluonnos Antoi lausunnon:	Kaavaehdotus Antoi lausunnon:
Tunturiverkko Oy		
Inarin Lapin Vesi Oy		
Inarin Luonnonystävät ry		
Inarin kirkonkylän kyläyhdistys		
Inarijärvi-yhdistys		
Inarijärven Kalastajat ry		
Inarin kalatalousalue		
Inarin Uistelijat ry		
Inarijärven kaupalliset kalastajat ry		
Juutuan Erä- ja Kalamiehet ry		
Juutuan Urheilukalastajat ry		
Otsamon Erä ry		
Ivalon paliskunta		
Muddusjärven paliskunta		
Hammastunturin paliskunta		
Paliskuntain yhdistys		
Metsähallitus		
Senaatti-kiinteistöt		
Inarin Kiinteistöt Oy		

Huomautukset/Muistutukset	Kaavaluonnos	Kaavaehdotus
Maanhaltijat		
Muut osalliset		

5.1 Kaavan rakenne

5.1.1 Mitoitus

Kaava-alueen pinta-ala on noin 19,4 ha.

Mitoitus käyttötarkoituserkinnän mukaisesti:

Käyttö- tarkoituserkintä	Nykyinen kaavan- mukainen pinta-ala m ²	Kaava- luonnoksen mukainen pinta-ala m ²	Pinta- alamuutos m ²	Nykyinen rakennus- oikeus	Kaava- luonnoksen mukainen rakennusoikeus	Rakennusoikeus -muutos k-m ²
KL	1339	7074	5736	200	3500	+3300
RM	6631	0	-6631	3500	0	-3500
YY	0	4572	+4572	0	200	+200
LS	71773	74894	3121	1000	1000	0
LV	6809	0	+6809	0	0	0
VP	15018	13067	-1991	0	0	0
VL	38254	52019	+13765	0	0	0
VV	8133	698	-7435	300	0	-300
ET	1016	1018	+2	0	10	+10
Katu	10873	4292	-6580	0	0	0
Tori	0	1412	+1412	0	0	0
W	34203	35039	+837	0	0	0
YHTEENSÄ:	194088 m²	194088 m²	0 m²	5000 k-m²	4710 k-m²	-290 k-m²

Mitoitus tiloittain lisätään kaavaehdotusvaiheessa.

5.4 Kaavan vaikutukset

Vaikutukset rakennusoikeuksissa:

Rakennusoikeuden määrä vähenee hieman kaavamuutosalueella.

Vaikutukset luontoon ja ympäristöön:

Positiivinen vaikutus; KL-tontin muuttaminen puistoalueeksi sekä Vuopajanniemen katualueen poistaminen.

Vaikutukset rakennettuun ympäristöön:

Ei suuria vaikutuksia.

Vaikutukset kulttuuriympäristöön:

Positiivinen vaikutus; Vuopajanniemi ja varsinkin siellä sijaitsevan Huutokallion suojeleminen.

Vaikutukset ihmisiin ja elinoloihin:

Positiivinen vaikutus; Mm. Vuopajanniemen virkistyskäyttömahdollisuus paranee.

Vaikutukset liikenteeseen:

Ei suurta vaikutusta.

Vaikutukset kunnallistekniikkaan:

Ei vaikutusta; kunnallistekniikka on jo tarpeellisilla alueilla.

Vaikutukset tulvaan:

Ei vaikutusta.

Vaikutukset hulevesiin:

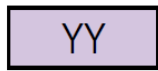
Asemakaavamääräyksissä edellytetään uudisrakennusten rakennuslupa-asiakirjoihin sisältyvän hulevesien käsittelysuunnitelma.

Asemakaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin:

Asemakaava voi pieneltä osaltaan edistää tätä seuraavaa tavoitetta:

- Tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle tukeutuen ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
- Edistetään luonnon monimuotoisuuden ja virkistyskäytön kannalta arvokkaiden aluekokonaisuuksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

5.3 Kaavamerkinnät- ja määräykset

Kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.

Liikerakennusten korttelialue.
Alueelle saa rakentaa hotellirakennuksia ja siihen liittyviä toimistotiloja. Alueen kerrosalasta saa käyttää enintään 10% toimistotiloja varten.

Puisto.

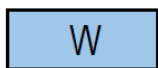
Uimaranta-alue.

Satama-alue.

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue.

Vesialue.

Virkistysalue.

/k

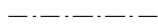
Alue on varattu kunnan tarpeisiin.

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.

Ohjeellinen tontin raja.

111

Korttelin numero.

1

Ohjeellisen tontin numero.

SATAMATIE

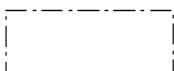
Kadun, tien, katuaukion, torin puiston tai muun yleisen alueen nimi.

300

Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

|

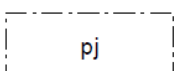
Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

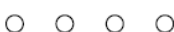
Rakennusala.

Ohjeellinen rakennusala.

Alue, jolle saa sijoittaa polttoaineen jakeluaseman.

Säilytettävä/istutettava puurivi.

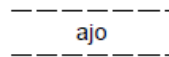
Katu.

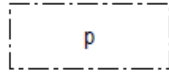
Jalankululle varattu katu.

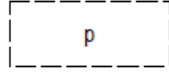
Ohjeellinen jalankululle varattu alueen osa.

Ohjeellinen ajoyhteys.

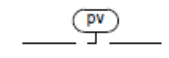
Pysäköimispaikka.

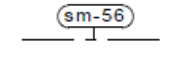
Ohjeellinen pysäköimispaikka.

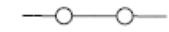
Ajoneuvoliittymän likimääräinen sijainti.

Tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue.

Alueen osa, jolla sijaitsee muinaismuistolailalla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös / muinaismuistokohde. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on kuultava museoviranomaista.

Veneväylä.

KAAVAMÄÄRÄYKSET

RAKENNUKSEN PERUSTAMINEN:

Maaperän rakennettavuus on selvitettävä ennen rakentamiseen ryhtymistä.

RAKENNUKSEN ULKONÄKÖ:

Julkisivut:

Rakennusten tulee muodostaa värien ja julkisivumateriaalien suhteen kaavatiesivuiittain tai rakennusryhmittäin yhtenäisiä kokonaisuuksia.

Katot:

Rakennusten tulee muodostaa kattomuodon ja -kaltevuuden suhteen kaavatiesivuiittain tai rakennusryhmittäin yhtenäisiä kokonaisuuksia.

Kattomateriaalin sävyn tulee olla tumma ja kiiltoasteeltaan himmeä.

RAKENNUKSEN YMPÄRISTÖ:

Tonteilla leikkaukset ja pengerrykset on toteutettava tukimuureilla.

Tonttien rakennusten ulkopuolisesta alueesta vähintään 35% tulee olla viheraluetta ja vanhoja havupuita tulee säästää mahdollisimman paljon.

Rakennusluvan yhteydessä on esitettävä erillinen pihasuunnitelma.

LÄMMITYSMUODOT:

Tonteille sekä puisto- ja metsäalueille oman tontin kohdalle on mahdollista rakentaa maalämpöputkistoja ja -kaivoja. Alueen käytöstä ko. tarkoitukseen on sovittava maanomistajan kanssa. Ennen rakentamista alueelta on laadittava selvitys maaperän sopivuudesta tarkoitukseen sekä arviointi hankkeen vaikutuksista ympäristön tilaan ja taajamakuvaan.

PYSÄKÖINTIALUEET:

Autopaikkoja on rakennettava tontille vähintään:

- 0,5 ap / hotellihuone

Suuria avoimia maanpäällisiä pysäköintialueita ei sallita. Autopaikat tulee sijoittaa useampiin pienempiin, korkeintaan 12 auton alueisiin jaettuna. Autopaikat tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan korttelialueen sisäosiin eikä katualueeseen kiinni.

Pysäköintipaikat ja niihin johtavat ajoreitit on kivettävä tai päällystettävä sekä rajattava reunakivillä.

Katuun rajautuvat pysäköintipaikat tulee rajata jäsentävillä rakenteilla kuten esim. kiviaineisilla istutuslaatikkomuureilla. Lisäksi pysäköintialueiden korkeuserojen pengerrykset on tehtävä muureilla.

Pysäköintialueen valaistuksen tulee korostaa pihan puistomaista luonnetta. Tonttien pysäköintialueiden valaisinpylväät saavat olla enintään 4 metriä korkeita.

PELASTUSREITIT:

Pelastusreitit tulee toteuttaa siten, että hälytysajoneuvot pääsevät kaikkien uloskäyntien ja varateiden läheisyyteen.

MAINOSLAITTEET:

Rakennuksien mainoslaitteet tulee sijoittaa harjalinjan alapuolelle. Mainoslaitteen ja tekstin korkeus saa olla enintään 65 cm. Inarintien puolella saa käyttää ainoastaan irtokirjainmainoksia, jotka eivät peitä seinää tarpeettomasti.

Irralliset mainoslaitteet, myyntitelineet ja kesäkalusteet on asetettava katualueelle tai muulle yleiselle alueelle niin, etteivät ne aiheuta häiriötä tai vaaraa. Katu- ja yleisille alueille asetettaviin mainoslaitteisiin tulee pyytää kunnalta lupa.

VALUMAVEDET:

Rakennusten sadevedet tulee ohjata vesikourujen ja syöksytorvien kautta sadevesiviemäriin. Uudisrakennusten rakennuslupa-asiakirjoihin tulee sisältyä hulevesien käsittelysuunnitelma.

6. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Asemakaava ohjaa maankäyttöä ja rakentamista alueella sen saatua lainvoiman.

Satamasuunnitelman toteuttaminen lähivuosina.

12

Inarin satama-alueen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet

401/10.03.01.04.00/2021

TEKLTk § 20

Tekninen johtaja

Inarin kunnanhallitus on päättänyt 11.10.2021 § 259 käynnistää vaihtoehtoisen suunnitelman Inarin kirkonkylän satama-alueen kehittämiseksi. Tekninen lautakunta päätti 27.10.2021 § 94 perustaa laaja-alaisen työryhmän vaihtoehtoisten suunnitelmien arvioimiseksi ja lopullisen ratkaisun valitsemiseksi. Ohjausryhmän ensimmäinen kokous oli 9.2.2022.

Ohjausryhmän kokouksessa esille tulleet kehittämisajatukset edellyttävät myös alueen asemakaavallista tarkastelua. Ohjausryhmän ajatusten asemakaavallisten ratkaisuvaihtoehtojen turvaamiseksi olisi syytä harkita satama-alueelle ja sen välittömään läheisyyteen MRL 53 §:n mukaista rakennuskieltoa suunnitteluprosessin ajaksi. Kartta ohessa.

53 § Kiellot asemakaavaa laadittaessa

Alueelle, jolle asemakaavan laatiminen tai muuttaminen on vireillä, kunta voi määrätä rakennuskiellon. Rakennuskieltoalueella maisemaa muuttavat toimenpiteet ovat luvanvaraisia siten kuin 128 §:ssä säädetään (toimenpiderajoitus).

Rakennuskielto on voimassa enintään kaksi vuotta. Kunta voi kaavoituksen keskeneräisyyden vuoksi pidentää kieltoaikaa kaksi vuotta kerrallaan. Kunnan määräämä rakennuskielto kaava-alueen laajentamiseksi voi kuitenkin kestää enintään kahdeksan vuotta.

Rakennuskielto on voimassa myös alueella, jolle on hyväksytty asemakaava tai asemakaavan muutos, kunnes hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Rakennuskielto on syytä asettaa voimaan alueelle, jolla rakentaminen tai ympäristöä muuten muuttavat toimenpiteet saattaisivat vaikeuttaa kaavoituksen etenemistä tai tulevan asemakaavan tavoitteiden toteutumista. Rajoituksella turvataan suunnittelun kohteena olevan alueen säilyminen muuttumattomana siihen asti, kunnes kaavalla on luotu edellytykset rakentamiselle tai kunnes suunnittelutyön yhteydessä on todettu, ettei aiottu hanke tuota estettä asetettujen maankäyttötavoitteiden toteutumiselle.

Teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää:

1. käynnistää asemakaavan muutoksen ohessa olevan karttaliitteen mukaiselle alueelle,

2. esittää kunnanhallitukselle edelleen esitettäväksi valtuustolle, että alueelle asetetaan maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n mukainen rakennuskielto asemakaavan laatimisen ajaksi.

Päätös:

Tekninen lautakunta hyväksyi yksimielisesti teknisen johtajan ehdotuksen.

Inarin kirkonkylän asemakaavan muutos; Kortteli 30, tontit 1 ja 2 / kaavoituksen käynnistäminen

Tekninen lautakunta 21.08.2024 § 67
163/10.02.03/2024

Valmistelija

Kaavoitusinsinööri

Visit Inari Oy on tehnyt esityksen Inarin kirkonkylän asemakaavan muuttamiseksi korttelissa 30 tonteille 1 ja 2. Esityksen mukaan tavoitteena olisi yhdistää asemakaavan korttelit yhdeksi tontiksi ja tarkistaa rakennusalat. Kaavamuutosesitys ja kartta kaavamuutosalueesta ohessa.

Tontit on osoitettu voimassa olevassa Inarin kirkonkylän asemakaavassa merkinnällä RM-1, *Matkailua palvelevien rakennusten korttelialue*. *Alueelle saa rakentaa hotelli tai motellityyppisiä majoitustiloja palveluineen*. Tonttien yhteenlaskettu rakennusoikeus on 3500 k-m², eikä siihen esitetä muutosta.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan asemakaavan muutoksesta voidaan periä maanomistajalta kaavan laatimisesesta ja käsittelystä aiheutuneet kustannukset.

MRL 59 §

Asemakaavan laatimisesta perittävä korvaus

Jos asemakaava tai kaavan muutos on pääasiassa yksityisen edun vaatima ja laadittu maanomistajan tai -haltijan aloitteesta, kunnalla on oikeus periä tältä kaavan laatimisesta ja käsittelystä aiheutuneet kustannukset.

Esittelijä

Tekninen johtaja Reetta-Mari Tammela

Päätösehdotus

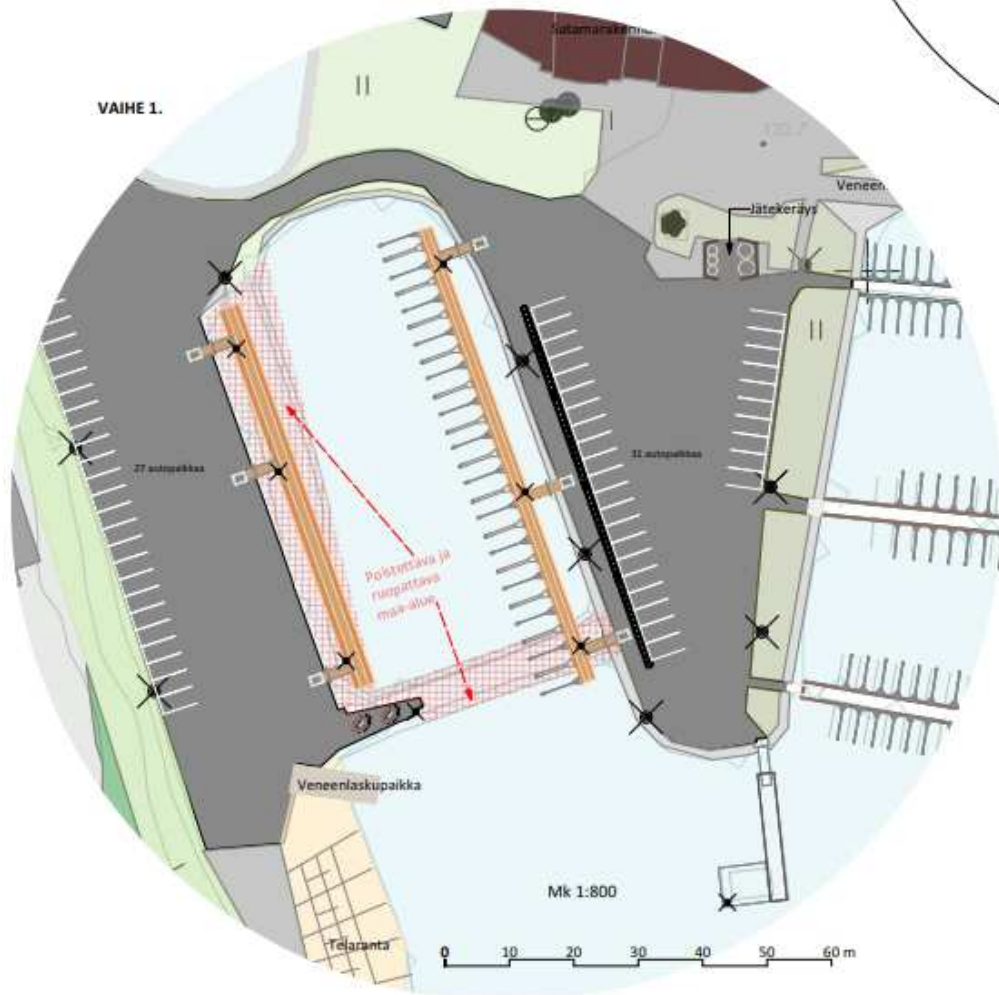
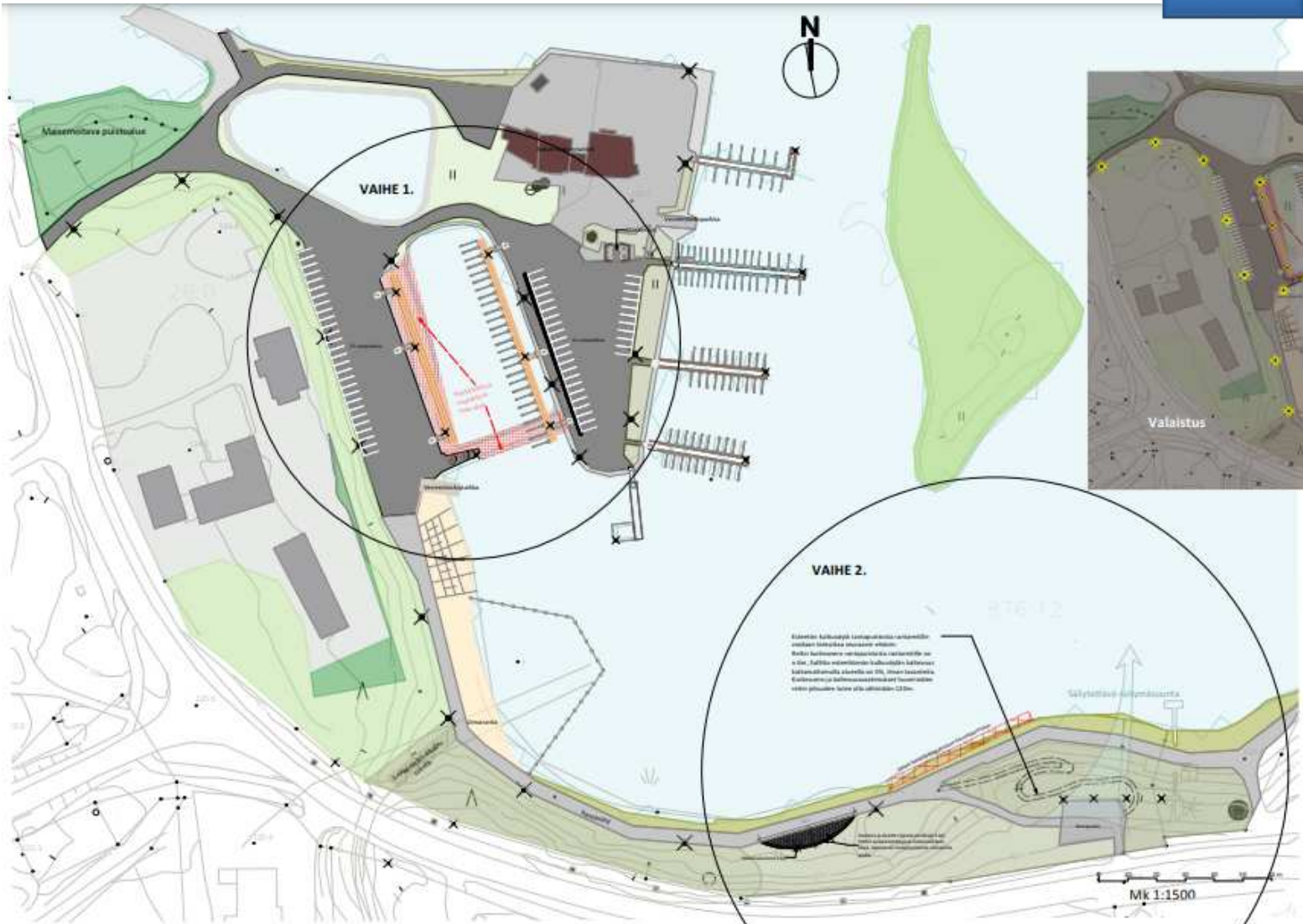
Tekninen lautakunta päättää käynnistää esitetyn Inarin kirkonkylän asemakaavan muutoksen korttelissa 30 tonteilla 1 ja 2. Kaavan laadinnasta aiheutuneet kustannukset peritään MRL 59 §:n mukaisesti maanomistajalta voimassa olevan taksan mukaisesti.

Käsittely

Merkitään pöytäkirjaan, että kunnossapitoinsinööri ja kaavoitusinsinööri poistuivat kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 16:36.

Päätös

Tekninen lautakunta hyväksyi yksimielisesti teknisen johtajan päätösehdotuksen.

VAIHE 1.

Inarin sataman eteläpuoleinen satama-allas avataan ja altaaseen asennetaan kaksi laituria. Laitureiden avulla satamaan saadaan 28 uutta kiinteää venepaikkaa ja sivukinnittytymislaituri. Sivukinnittytymislaiturin puoleinen ranta ruopataan ja muotoillaan niin että laiturin asentaminen on mahdollista. Ruoppaus toteutetaan kannaksen poiston yhteydessä. Laitureiden kulkusiltoihin asennetaan lukolliset portit ja pollarivalaisin, jossa sähköpistokkeet venepaikan maksaneille. Sataman kulkuväylät ja alueet asfaltoidaan ja pysäköintipaikat maalataan pysäköinnin selkeyttämiseksi. Pysäköintipaikkoja satama-alueelle mahtuu 58 kpl. Sataman yleisvalaistusta uusitaan lisäämällä valaisin pylväitä venepaikkojen ja pysäköintipaikkojen läheisyyteen. Turvallisuutta lisätään laituri valaisimilla, jotka auttavat pimeässä laitureiden hahmottamisesta. Kalasataman valaisinylväitä madalletaan ja valaisimia suunnataan niin että ne eivät häikäise pimeässä rantautuvia.

INARIN KYLÄN SATAMA-ALUEEN YLEISSUUNNITELMALUONNOS

Inarin satamaan tarvitaan lisää kiinteitä venepaikkoja ja mahdollisuuksia lyhytaikaseen kiinnittymiseen. Alueen yleisilmettä halutaan siistiä ja turvallisuutta parantaa.

Satama, rantareitti satamasta kylälle ja kylällä sijaitseva rantapuisto halutaan yhdeksi kokonaisuudeksi, joka palvelee veneilijöitä sekä kyläläisiä. Alueen kehittäminen lisää virkistyskäyttöä ja helpottaa kunnossapitoa ja tuo viihtyisyyttä. Satama-alueen laajennus tehdään vaiheittain.

Ensimmäisessä vaiheessa avataan satama-altaan kannas ja altaaseen lisätään venepaikkoja sekä sivukiinnittymis mahdollisuus.

Alueen turvallisuutta parannetaan valaistuksella.

Sataman aluetta selkeytetään ja listään pysäköintipaikkoja.

Toisessa vaiheessa edetään kyläntuntumaan rantareitille, jolle tehdään varaus kiinnittäytymislaiturille. Laiturilla lisätään lyhytaikaista sivukiinnittymis mahdollisuutta, mikäli lisätarve paikoista ilmenee.

Rantareitille lisätään oleskelualue josta näkymä satamaan.

Lähes kylällä sijaitseva rantapuistoa kehitetään ja alueen viihtyisyyttä lisätään oleskelu-kalusteita uusimalla ja reitistöjä parantamalla. Suunnitelmassa hahmotelma esteettömästä reitistä ja esteettömän reitin määräyksistä ja periaatteista. Rantapuiston parannus työt toteutetaan maisema huomioiden ja näkyvät puistosta tullaan säilyttämään avoimena.

VAIHE 2.

Esteetön kulkuväylä rantapuistosta rantareitille voidaan toteuttaa seuraavin ehdoin:
Reitin korkeus rantapuistosta rantareitille on n.6m. Sallittu esteettömän kulkuväylän kaltevuus kattamattomalla alueella on 5%, ilman tasanteita. Korkeusero ja kaltevuusvaatimukset huomioiden reitin pituuden tulee olla vähintään 120m.

876:12

Säilytettävä näkymäsuunta

VAIHE 2.

Toteutetaan lyhytaikaiseen kiinnittymiseen laiturit, mikäli ilmenee että kiinnittymiseen tarvitaan lisää paikkoja. Uusi kiinnittäymispaikka voidaan toteuttaa tarvittaessa kylänpuoleiselle rannalle rantareitin varteen. Samalla lisätään istuskelupaikka reitille rantapuiston tuntumaan. Oleskelualue sijoittuu lähelle laskevan puron lasku-uomaa, joka on keväisin sulamisvesien vuoksi kostea-alue. Oleskelualue toteutetaan kivipatjan päälle ja alueelle asennetaan hulekivi, joka mahdollistaa tulvan aikana veden läpäsytyn. Puistoalueelle on mahdollista toteuttaa myös esteetön kulku rantareitille. Tällä hetkellä yhteys rantareitille kulkee jyrkän rinteen kautta eikä se täytä esteettömän kulkuväylän säädöksiä.

Mk 1:1000

K.O.SA	KORTTELI/TILA	TONITTI/RNo	
TOIMENPIDE	Yleissuunnitelma		PIIRUSTUSLAJI JUOKS. No
RAKENNUSKOHDE	Inarin kylän satama-alue ja rantapuisto 99870 INARI		SISÄLTÖ SUUNNITELMA MITTAKAAVAT 1:1000
	INARIN KUNTA TEKNINEN TOIMI 1.3.2024 Ivalo Tarja Saarinen, suunnittelulainsinööri		SUUNNITTELUALA RAK

Maire Puikko
luontokartoittaja
10.8.2023

1. ALUEEN KUVAUS

Kartoitettava alue sijaitsee Inarin kirkonkylällä, aivan kylän keskustassa paikassa jossa Juutuanjoki virtaa Inarijärveen. Alue sijoittuu Juutuanjoen suun molemmille rannoille ja sisältää pohjoisosassa Vuopajanniemen, keskiosalla sataman alueen ja eteläosassa kapealti Inarijärven Juutuanvuonon rannan. Länsiraja on kiinni Juutuan ylittävissä sillassa ja itäraja kulkee Inarijärven vesialueella viivasuoraan vedetyissä rajalinjoissa.

Alue on noin 560 metriä leveä länsi-itäsuunnassa ja 400 metriä pitkä etelä-pohjoissuunnassa, kooltaan noin 22 hehtaaria. Alueen sisällä on Inarin vene- ja kalasatama sekä kaksi tekosaarta, nimeltään Varissaaret, sataman edustalla. Satamarakennusten vieressä on yleiskäyttöön tarkoitettut vessat ja jätteiden keräykseen ekopiste. Betoniset veneenlaskuiskat sijaitsevat vene- ja kalasataman lounais- ja luoteispuolilla.

Maasto on tasaista suurimmalla osalla kartoitettavaa aluetta, paitsi Vuopajanniemen kärjessä on pienialaisia kallioita nimeltään Huutokallio, jossa kalliot nousevat ympärillä olevasta maastosta jopa noin 6 metriä lähes pystysuorana seinämänä. Siellä on myös kallioita matalampia kivikoita. Lisäksi alueen etelärajalla rinne nousee Inarijärven rannasta jyrkästi valtatie 4:lle.

Alue on pohjoisosalla Vuopajanniemessä eri-ikäisten puiden muodostamaa mänty-koivusekametsää, jossa puusto on paikoin erittäin tiheää ja riukumaista. Etelärajalla puusto on vanhojen koivujen ja mäntyjen sekä istutettujen kuusten rehevää metsää.

Vesistöjä alueella on Juutuanjoen suualue ja Juutuanvuono sekä kaksi tekolampea satama-alueella. Lisäksi yksi puro alueen etelärajalla alittaa valtatie 4:n ja tuo vetensä Inarijärveen virraten etelästä pohjoiseen.

Teitä kartoitettavalla alueella on Vuopajanniemen etelärannan myötäinen hiekkapäällysteinen Huutokalliontie joka vie niemen kainalossa sijaitseville rakennuksille. Lisäksi muutamia mönkijäuria ja useita uria kapeampia polkuja risteilee niemessä eri suuntiin. Eteläosalla Inarijärven rannalla on hiekkapintainen rantapolku järven rantaa seuraten. Edellisten lisäksi asfalttipäällysteinen Satamatie vie satama-alueelle sekä Inari hotellin vierestä parkkipaikalta lähtee kaksi lyhyttä hiekkatietä alas järven rantaan ja ne yhtyvät rantapolkuun. Lounaiskulman jyrkkään rinnemetsään on myös uurtunut useampia rantaan suuntautuvia kapeita polkuja.

Moottorikelkkareitti Inarijärveltä sukeltaa valtatie 4:n alle betoniseen kaarevaan rumpuun lounaiskulmassa ja reitin alkupäässä on valolamppuja ja varoituskylttejä. Toinen pohjoisempi moottorikelkkareitti myötäilee kartoitettavan alueen pohjoisrajaa jonkin matkaa.

Inarin uimaranta, jossa on pukukoppi, vessa ja pöytäryhmät sekä opastekyltit ja pelastusrengas, sijaitsee tekolampien eteläpuolella Inarijärven hiekkarannalla.

Rakennuksia ja rakennelmia kartoitettavalla alueella ovat sataman ja uimarannan rakennusten lisäksi Vuopajanniemen kainalossa 5 rakennusta (yksi verkkoaidalla aidattu pieni rakennus, 2 isompaa hallirakennusta ja kaksi pienempää varastorakennusta), eteläisemmän tekolammen länsipuolella sosiaali- ja terveystalujen toimipiste parkkipaikoineen sekä kartoitettavan alueen etelärajalla kahdessa kohtaa levähdykseen tarkoitettut puupöydät penkkeineen. Näistä itäisemmän ympärillä on puiset kukkapenkit ja puuportaat johtavat niiden luota järven rantaan, jossa on myös puinen terassitasanne ja kuin koristeena lahoamassa oleva puuvene rannan tuntumassa. Neljä

laituria sijaitsee alueen kaakkoiskulmassa ja osa niistä palvelee veneitä osa lentokoneita.

Sähkölinjoja on pohjoisosalla kaksi – toinen alueen luoteiskulmassa tuo sähkön lännestä parkkipaikan lamputille ja toinen tuo sähkön pohjoisesta Vuopajanniemen eteläkärjen rakennuksille.

2. KARTOITUSMENETELMÄ JA -AIKA

Alue kartoitettiin siten että kesäkuun puolivälissä käytiin kuuntelemassa ja havainnoimassa linnut maastossa ja kasvit kartoitettiin heinäkuun aikana, jolloin ne olivat helpoiten tunnistettavissa. Myöhemmin käytiin tarkastamassa muutama epäselväksi jäänyt kohta. Metsä- ja suotyyppien, puuston ja kasvilajien lisäksi maastokarttaan merkittiin muut alueelta löytyvät yksityiskohdat.

Vuopajanniemen etelärannalla olevien rakennusten tontteja ei kartoitettu ja satama-alueelta tarkasteltiin vain puustoiset osat. Sataman edustalla sijaitseville tekosaarille ei noustu vaan tarkasteltiin kiikareilla saarten kasvillisuutta. Maastokartat olivat mittakaavassa 1:3000 ja 1:4000.

Sisätyönä tehtiin kasvillisuus- ja arvokkaat elinympäristöt -kartat ja kirjoitettiin sanallinen luontoselvitys.

Tämä luontoselvitys koskee vain kasvillisuutta, erillistä sienikartoitusta ei mielestäni tarvita siksi, että uhanalaiset sienet ovat pääasiassa rehevimpien alueiden sieniä ja ne alueet tulevat jo kasvillisuuden perusteella luokitelluiksi arvokkaiksi elinympäristöiksi.

3. LINNUT JA MUUT ELÄIMET

Lintukartoitus tehtiin 16.6.2023, joka oli aurinkoisena ja heikkotuulisena erittäin sopiva lintukartoituksen tekoon.

Linnuista äänessä olivat päivällä (klo 15-17) Inarin Lapissa tyypilliset lajit: järripeippo (NT), kirjosiippo, pajulintu, peippo, varis, vihervarpunen, lapintiainen (NT), lapintiira, kalalokki ja västäräkki (NT). Räystäspääsky (EN) lensi ylitse ja käpytikan hakkaamia käpyjä oli kasana männyn juurella sekä metson jätöksinä Huutokalliolla Vuopajanniemen kärjessä. Heinäkuussa lajimäärä lisääntyi varpusen (EN) verran.

Tiira-lintutietopalveluun oli Juutuanvuonoon ilmoitettu ajalla 1.4.-30.6.2023 useita kymmeniä lintulajeja, joista osa oli muuttomatalla, osa levähti alueella ja osa pesi alueella. Eniten havaintoja oli lintutietopalvelussa huhtikuun puolesta välistä toukokuun puoleenväliin. Nämä ilmoitetut lintulajit on lueteltu alla aakosjärjestyksessä ja nimen perässä suluissa on uhanalaisilla lajeilla uhanalaisuusluokka.

haapana (VU)	merilokki (VU)	rantasipi
harmaalokki (VU)	merimetso	rautiainen
isokoskelo (NT)	metsähanhi (EN)	räkättirastas
kaakkuri	metsäkirvinen	selkälokki (EN)
kalalokki	mustakurkku-uikku (EN)	sepelkyyhky
keltasirkku	mustalintu	sinisorsa
keltavästäräkki	mustapääkerttu	tavi
kivitasku	mustaviklo (NT)	teeri
korppi	naurulokki (VU)	telkkä
koskikara (VU)	niittykirvinen	tervapääsky (EN)
kottarainen	nokkavarpunen	tikli
kuikka	pajulintu	tilhi
kuovi (NT)	pajusirkku (VU)	tiltalti

lapinsirkku (NT)	peippo	tukkakoskelo (NT)
lapinsirri (EN)	pikkulokki	tukkasotka (EN)
laulujoutsen	pikkuvarpunen	tunturikiuru (CR)
lehtokerttu	pilkkasiipi (VU)	tylli
leppälintu	punajalkaviklo (NT)	törmäpääsky (EN)
liro (NT)	punasotka (CR)	urpiainen
		valkoviklo (NT)
		varis
		varpunen (EN)
		vesipääsky(VU)
		västäräkki (NT)

NT=silmälläpidettävä

VU=vaarantunut

EN=erittäin uhanalainen

CR=äärimmäisen uhanalainen

Yhteensä alueella havaittiin kevään ja kesän aikana 70 eri lintulajia, joista 30 kuuluu uhanalaisten lajien joukkoon.

Muista eläimistä alueella havaittiin poroja syömässä valtatie 4:n varren rinteellä, maassa olevista jätöksistä jäniksen liikkuneen alueella ja oravan varoittalevan männyn latvassa.

4. KASVILLISUUS

Metsätyypeiltään alue on tuoretta lehtoa, tuoretta kangasta ja kuivahkoa kangasta. Tuoretta lehtoa on Inarijärven ja valtatie 4:n välinen jyrkähkö rinnealue, ja siellä myös pieni puro tuo vetensä valtatie 4:n alitse. Tuoretta ja kuivahkoa kangasta on Vuopajanniemessä.

Suotyypeistä löytyy Vuopajanniemestä sen länsiosasta ja pohjoisrajan myötäisesti rantaluhtaa siten, että aivan vesirajassa kasvaa saroja, kun taas rannalla kasvaa pensasmaisina koivuja ja eri pajuja. Maasto on kosteaa ja sammalmättäikköistä.

Vesikasvillisuus muodostuu pääosin Juutuanvuopajan rantavedessä tiheinä kasvavista järvikorte- ja rantaluikkakasvustoista sekä luhta- ja vesisarakasvustoista. Myös jonkin verran rantavedessä on pohjan- ja kaitapalpakkoa, rimpivesihernettä, järvisätkintä ja rantalemmikkiä.

Tuoreet lehdot sijaitsevat yleensä harjurinteiden juurilla sekä vesistöjen rannoilla. Puusto on puulajisuhteiltaan vaihtelevaa, keskimäärin ovat lehtipuuvaltaisia mutta kuusta on myös yleisesti. Pensaskerros voi olla monilajinen ja mm. metsäruusu, herukat, pajut ja katajat ovat tavallisia.

Kartoitettavalla alueella tuoretta lehtoa on Inarijärven ja valtatie 4:n välinen kapea rinnekaistale. Kasvillisuus on epätyypillisen rehevää Inarin Lapille ja heinät ja kortteet ovat vallitsevia. Väljästä kasvavien lehtipuiden ja kuusien lisäksi kasvillisuus koostuu pääosin luhtakastikasta, metsäkorteesta, mesäruususta, hiirenvirnasta, ruohokanukasta, metsätähdestä, mesimarjasta, maitohorsmasta ja pikkutalvikista. Vähän kasvaa mm. vadelmaa, metsäalvejuurta, kurjenpolvea ja punaherukkaa.

Sammalkerros on tyypillistä lehdon sammalkerrosta vaatimattomampi johtuen isojen puiden ja rehevinä kasvavien ruohokasvien aiheuttamasta varjostuksesta.

Hotelli Inarin läheisellä valtatie 4:n vierellä sijaitsevan pöytäryhmän alueella kasvaa istutettuina pajuangervoa ja viitapihlaja-angervoa, sekä jyrkällä rinteellä tuoreessa lehdossa kasvaa isokokoisia noin 50-vuotiaita istutettuja lehtikuusia lähes parikymmentä yksilöä ja yksi hopeakuusi.

Tuoreilla kankailla puusto on Inarin Lapissa mäntyä ja koivua. Hieskoivut ovat rauduskoivua yleisempiä ja kasvavat kookkaiksi puiksi. Myös reita ja harmaaleppä, jos niitä esiintyy, kasvavat rungoiltaan selvästi puumaisiksi, pienehköiksi puiksi. Pensaskerroksessa voi olla katajaa ja pihlajaa joskus runseastikin, pajut ovat tavallisia kosteissa notkelmissa. Kenttäkerroksessa mustikka on aina puolukkaa peittävämpi ja näkyvämpi.

Tuoretta kangasta on Vuopajanniemen keskiosalla ja sataman eteläpuolella kartoitettavan alueen lounaiskulmassa. Tuoreen kankaan puusto on tiheähköä hyvässä kasvussa olevaa eri-ikäistä mänty-koivusekametsää, jossa kasvaa myös muutamia haapoja ja pensaskerroksessa pihlajia. Koivut kasvavat tupasmaisesti lähtien useita runkoja samasta kohtaa ja männyt ovat 50-150-vuotiaita mutta myös useita noin 300-vuotiaita mänty-yksilöitä löytyy. Näissä vanhoissa aiheissa on rungossa koroja, osa selvästi joskus noin 50-100 vuotta aikaisemmin vallinneen palon aiheuttamia.

Kasvillisuus on Inarin Lapille tyypillistä - varvuista mustikka, puolukka, suopursu ja juolukka yleisimpinä - vähän on myös vanamoaa, kultapiiskua, variksenmarjaa, nuokkotalvikkia, metsäkortetta ja sammalista yleisin on kerrossammal.

Kuivahkoilla kankailla mänty on yleisin puulaji ja hieskoivu kasvaa kohtalaisesti mutta ei ole kovin runsas. Muut yleiset puulajimme haapa, pihlaja ja reita ovat kuivahkoilla kankailla kitukasvuisia, kuitenkin puiksi varttuvia yksittäisiä sekapuita. Pensaskerros on heikosti kehittynyt ja kenttäkerros vahvasti varpuvaltainen – puolukka on lähes aina mustikkaa peittävämpi ja variksenmarja runsastuu kohti pohjoista. Kanervaa esiintyy kuivahkoilla kankailla lähes aina.

Kartoitettavalla alueella on kuivahkoa kangasta Vuopajannimen keskiosa. Maasto on tasaista ja puusto on suurimmaksi osin isokokoista mäntyä iältään noin 50-150-vuotiaista mutta useita paksuja noin 300-vuotiaita mäntyjä ja kuolleita keloja löytyy myös. Mäntyaiheissa on rungossa koroja jotka kertovat joskus alueella olleesta palosta. Koivuja kasvaa vähän mutta paikoin on erittäin tiheää riukumännikköä ja koivuja kasvaa niillä alueilla enemmän.

Kasvillisuudessa yleisimpiä ovat puolukka, variksenmarja ja sammaleet sekä jäkälä esiintyy laikuttain.

Luhdat ovat tulvavaikutteisia soita, jotka sijaiisevat vesistön vaikutuspiirissä. Ne ovat metsä- ja vesiekosysteemien vaihettumisvyöhykkeitä, joilla on hyvin suuri merkitys luonnon monimuotoisuudelle.

Kartoitettavalla alueella on koivuja ja pajuja kasvavaa rantaluhtaa Vuopajanniemessä sen luoteisosalla ja pohjoisrajan myötäisenä kaistaleena, ja näillä pohjakerroksen muodostaa joko paksu karhunsammalpatja tai kerros- ja rahkasammaleiden muodostama mättäikkö, ruohokasveista kasvaa vain vähän metsätähteä, maitohorsmaa, kangasmaitikkaa, puolukkaa ja juolukkaa. Puusto muodostuu koivuista ja eri pajulajeista joiden seassa kasvaa vain muutama mänty.

Rantakasvillisuus poikkeaa Inarijärven ja rantaa myötäilevän polun välissä muusta kasvillisuudesta ja siellä kasvaa mm. maariankämme, niittyleinikki, kurjenjalka, rantaleinikki, tupassara, puna-apila, valkoapila ja luhtakuusio.

Myös kahden tekolammen ympäristöjen kasvillisuus on poikkeavaa vesistöjen rantojen kasvillisuudesta koska maaperä on kuivaa. Kasveista löytyy mm. punanata, pohjanisotalvikki, kellotalvikki, nurmilauha, poimulehti, tupassara, metsämaitikka, puna-apila, luhtamatara ja maitohorsma. Koivupuut, jotka kiertävät lampia, on harvennettu 2-5 metrin etäisyyksille toisistaan ja vedessä kasvaa vain vähän vesisaraa ja kaitalehtipalpakkoa.

Satama-alueelle on istutettu Inarijärven rannalle kontortamäntyjä, villapajuja, pajuangervoja ja pihlaja-angervoja. Kontortamännyt ovat isokokoisia noin 50-100-vuotiaita ja muut istutetut lajit kasvavat pensasmaisina.

Inarijärvi on säännöstelty järvi ja tämä näkyy mm. siinä että tekosaarten rannat ovat kiviset eikä kasvillisuutta niillä ole. Vuopajan ranta taas on suojainen ja siellä kasvaa mm. luhta-, tupas- ja viiltosaraa sekä rantalemmikkiä.

Tienvarsien kasvillisuus poikkeaa myös tavallisesta metsäkasvillisuudesta ja siellä kasvaa mm. ojakärsämöä, siankärsämöä, tunturikurjenhernettä, maitohorsmaa, peltokortetta, nurmitatarta, valkoapilaa ja kultapiiskua sekä pajuja, eniten kiiltopajua. Tienvarsien kasvillisuutta niitetään säännöllisesti ja matalakasvuiset kasvit hyötyvät tästä.

Putkikasveja kasvaa itäisimmän pöytäryhmän ympäristössä ja erityisen paljon kasvaa koiranputkea mutta myös idänkonputkea esiintyy jonkin verran sekä kaksi persianjättiputken yksilöä. Jättiputket ovat vieraslajeja joiden leviäminen on uhka luontotyyppien alkuperäisille lajeille ja ne tulee hävittää, tässä tapauksessa kasvi tulee kaivaa juurineen ylös sillä persianjättiputki on monivuotinen.

5. ARVOKKAAT ELINYMPÄRISTÖT

1) Luonnonsuojelulakikohteet

Luonnonsuojelulain perusteella on suojeltu luontotyyppinä **luonnontilaiset hiekkarannat**.

Kartoitettavalla alueella on luonnon muodostama hiekkaranta joka on suurimmalta osin luonnontilainen. Rannalla on rakennelmina betoninen veneenlaskuluiska ja veneiden rantautumiseen ja parkkeeramiseen tehdyt puiset tukirakenteet. Hiekkaa rannalla on 6 metrin leveydeltä ja 75 metrin pituudelta, josta veneiden rantautumis- ja parkkipaikka vie 15 metriä jättäen vapaata hiekkarantaa 60 metriä.

Kesällä 2023 hiekkarannasta muodostettiin Inarin kirkonkylän uimaranta ja rannan läheisyyteen tuotiin pukukoppi, huussi ja opastekyltit sekä pelastusrengas.

Hiekkaranta on väritetty karttaan punaisella.

2) Uhanalaiset lajit ja kansainväliset vastuulajit

Kartoitettavalla alueella havaittiin yhteensä **30 uhanalaista** lintulajia.

Havainnoiduista linnuista uhanalaisia ovat luokituksella Silmälläpidettävä NT 11 lajia: isokoskelo, järripeippo, kuovi, lapinsirkku, lapintiainen, liro, mustaviklo, punajalkaviklo, tukkakoskelo, valkoviklo ja västäräkki.

Uhanalaisia luokituksella Vaarantunut VU on 8 lajia: haapana, harmaalokki, koskikara, merilokki, naurulokki, pajusirkku, pilkkasiipi ja vesipääsky.

Uhanalaisia luokituksella Erittäin uhanalainen EN on 9 lajia: lapinsirri, metsähanhi, mustakurkku-uikku, räystäspääsky, selkalokki, tervapääsky, tukkasotka, törmäpääsky ja varpunen.

Uhanalaisia luokituksella Äärimmäisen uhanalainen CR on 2 lajia: punasotka ja tunturikiuru.

Juutuanjoen sualue on erittäin tärkeä lintujen kannalta koska se vapautuu jääpeitteestään ensimmäisenä keväällä ja toimii jopa kuukauden muuttolintujen kerääntymispaikkana erityisesti vesilinnuille ja kahlaajille. Sen tähden siellä nähdään vuosittain niin yleisiä kuin harvinaisia lajeja jotka pysähtyvät sulaveteen odottelemaan

järvien aukeamista ja lumien sulamista pesimäpaikoiltaan. Myös pikkulinnut lentävät muuttomatkoillaan tätä kautta ehkäpä suunnistaen Inarijärven rantaa seuraten.

Juutuan suualue on viivoittu karttaan sinisin vaakaviivoin.

Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin kuuluu kasveista kartoitettavalla alueella havaittu pohjanpalpakko (*Sparganiaceae hyperboreum*), joka on melko yleinen ja kasvaa matalassa vedessä.

Pohjanpalpakon esiintymäpaikka on väritetty karttaan keltaisella.

Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin kartoitettavalla alueella havaituista linnuista kuuluvat seuraavat 17 lajia: haapana (*Anas penelope*), isokoskelo (*Mergus merganser*), kuovi (*Numenius arquata*), laulujoutsen (*Cygnus cygnus*), leppälintu (*Phoenicurus phoenicurus*), liro (*Tringa glaeola*), metsähanhi (*Anser fabalis fabalis*), mustaviklo (*Tringa erythropus*), pilkkasiipi (*Melanitta fusca*), rantasiipi (*Acitis hypoleucos*), selkälokki (*Larus fuscus fuscus*), tavi (*Anas crecca*), teeri (*Tetrao tetrix*), telkkä (*Bucephala clangula*), tukkakoskelo (*Mergus serrator*), tukkasotka (*Aythya fuligula*) ja valkoviklo (*Tringa nebularia*).

Kansainvälisiksi vastuulajeiksi on määritetty ne lajit, joiden populaatiosta vähintään Euroopan alueella merkittävä osa elää tai lisääntyy Suomessa, ja joiden seurannasta, tutkimuksesta ja suojelusta Suomella on siksi kansainvälisellä tasolla erityinen vastuu.

3) Metsälakikohteet

Metsälain erityisen tärkeiksi elinympäristöiksi määrittämiä alueita ovat **purojen ja niitä pienempien virtaavan veden uomien, norojen välittömät lähiympäristöt**, jotka luovat metsäluontoon merkittävää ekologista ja eliölajistollista vaihtelua.

Kartoitettavan alueen etelärajalla on puro joka tuo vetensä valtatie 4:n alta putkea pitkin ja vesi putoaa putkesta pieneen lampareeseen. Siitä vesi virtaa edelleen vähän isompaan lampeen ja edelleen lammesta Inarijärveen.

Puro lähiympäristöineen on väritetty karttaan sinisellä.

Metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä ovat **rehevät lehtolaikut**, muun muassa kosteiden rinteiden tuoreet lehdot.

Kartoitettavan alueen etelärajalla on rinteessä tuoretta lehtoa ja siellä kasvaa istutettuina mm. lehtikuusia ja hopeakuusi.

Tuore lehto on väritetty karttaan violetilla värillä.

Metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä ovat **kallioalueet, kivikot ja louhikot**, joiden erikoisten ekologisten olosuhteiden vuoksi eliölajistossa on muusta metsäluonnosta poikkeavia piirteitä.

Kartoitettavalla alueella on Vuopajanniemen kärjessä kallioalue, jossa lähes pystysuoraan nousevaa kallioseinämää on noin 6 metriä.

Kallio- ja kivikkoalueet on väritetty karttaan ruskealla värillä.

Metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä ovat **rantaluhdet**, joiden erikoisten ekologisten olosuhteiden vuoksi eliölajistossa on muusta metsäluonnosta poikkeavia piirteitä.

Kartoitettavan alueen länsi- ja pohjoisrajoilla on vesistön läheisyydessä koivuja, pajuja ja saroja kasvava rantaluhtaa ja se on väritetty karttaan oranssilla.

4) Uhanalaiset luontotyypit

Kartoitettavan alueen etelärajan jyrkän rinteiden tuore lehto kuuluu Suomen luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen 2018 mukaisesti **Tuoreisiin keskiravinteisiin lehtoihin**, jotka Pohjois-Suomessa ovat uhanalaisia määritelmällä NT Silmälläpidettävä. Tämä tuore lehto sisältyy myös metsälain erityisen tärkeään elinympäristöön *rehevät lehtolaikut*. Uhkatekijänä luontotyypille on vieraslajien mm. jättiputkien leviäminen jolloin elintila luontaisilla lajeilla kaventuisi. Tämä lehto on merkitty violetilla karttaan.

Vuopajanniemessä sijaitsevat tuoreet kankaat kuuluvat Suomen luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen 2018 mukaisesti **Varttuneisiin havupuuvaltaisiin tuoreisiin kankaisiin**, jotka ovat Pohjois-Suomessa uhanalaisia määritelmällä NT Silmälläpidettävä. Varttuneilla havupuuvaltaisilla tuoreilla kankailla vallitseva puusto on Ylä-Lapissa vähintään 40-vuotiasta ja enintään 200-vuotiasta. Hyvälaatuisessa esiintymässä latvuskerros on sulkeutunut ja lehtipuiden osuus puustosta on suuri. Myös aikaisempien puusukupolvien puita on jäljellä vaihtelevia määriä. Tämä tuore kangas on merkitty tummanvihreällä karttaan.

Vuopajanniemessä olevat kuivahkot kankaat kuuluvat Suomen luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen 2018 mukaisesti **Varttuneisiin kuivahkoihin kankaisiin**, jotka ovat Pohjois-Suomessa uhanalaisia määritelmällä NT Silmälläpidettävä. Näillä kankailla vallitseva puusto on Ylä-Lapissa vähintään 40-vuotiasta ja enintään 200-vuotiasta. Hyvälaatuisessa esiintymässä latvuskerros on sulkeutunut ja lehtipuuston osuus puustosta on suuri. Myös aikaisempien puusukupolvien puita, lähinnä mäntyjä, on jäljellä vaihtelevia määriä. Tämä kuivahko kangas on merkitty karttaan vaaleanvihreällä värillä.

Suomen ympäristökeskuksen suositukset uhanalaisille luontotyypeille on että **säästetään ekologisesti hyvälaatuiset metsäluontotyyppien esiintymät, erityisesti vanhat metsät.**

Lisäksi keskus on halunnut kiinnittää huomiota siihen, että kuntien rooli elinympäristöjen heikentymisen estämisessä on yksi tärkeä osa, ja että erityisesti maankäytön suunnittelun kaikilla tasoilla uhanalaisuus on otettava huomioon.

5) Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, VAMA "Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat"

Kartoitettava alue sisältyy kokonaisuudessaan **valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen "Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat"** (YM/2021/70). Perusteluissa alueesta on kirjoitettu seuraavaa: "*Alueen luontoarvot sekä avariensjärvinäkymien ja niitä reunustavien vaara- ja tunturialueiden maisemalliset arvot ovat huomattavat.*" Lisäksi on tuotu esille että "*Maisema-alueen tärkeimpiä kalastusalueita ovat olleet Juutuanjoki ja Inarijärven vuonojen rannat.*" ja että "*Vuopajanniemestä ja Juutuanjoen ylittävältä sillalta avautuu edustavia näkymiä Inarijärvelle.*"

6) Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue

Juutuanjoen sula on yleiskaavaluonnoksessa v.2011 merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi. Yleiskaavaluonnoksen kaavamerkinnoissa on seuraava lause: "*Alue on linnuston kannalta tärkeä alue. Elinympäristön tilaa ei saa muuttaa tai heikentää.*" (Airix Ympäristö 11.1.2011)

6. MUITA HUOMIOITA

Maastossa näkyy Vuopajanniemessä muutamia moottoriajoneuvoilla ajettuja uria sekä useampia kapeampia maastoon eri suuntiin uurtuneita polkuja. Polut vievät kallioiden ja kivien päälle ja kasvillisuus on siellä kulunut. Karttaan on merkitty poluista vain leveimmät. Maastossa on niemen pohjoiskärjessä yksi perinteinen polkumerkki eli tolppa jossa on oranssi yläosa ja siinä kävyn kuva vihreällä pohjalla.

Muutamit niemellä ajetuista vanhoista urista ovat sammaloituneet ja erottuvat muusta maastosta paksun karhunsammalpatjan ja sen päällä tiheänä kasvavien lehtipuutaimien vuoksi. Nämä pensaita kasvavat vanhat ajourat on merkitty karttaan punaisilla palloilla.

Leiriytymisestä ja tulistelusta kertovat muutamit kasvittomat alueet ja nuotioista kertovat rinkiin asetellut kivet niiden ympärillä olevan kuluneen maaston lisäksi.

Vuopajanniemeltä löytyi ihmisen toiminnan jälkinä seuraavat karttaan numeroidut kohteet 1-6:

1. Niemen tyvelle on tehty parkkialue, jonka yhteydessä on löytynyt vanhan rakennuksen jäännökset ja tämän rakennuksen perustuskiviä ja osittain lahonneita hirssiä on kasattu parkkipaikan reunalle.
2. Niemen keskiosalta pohjoisrajan läheltä löytyi maahan kaivettu betoninen rengas ja sen vieressä oleva betoninen kaivonkansi. Molemmat olivat jo suurimmaksi osaksi sammalten peitossa ja ympäristö näytti siltä kuin siinä olisi tehty laajemminkin kaivauksia, mutta paksu muusta metsästä erottuva vaaleanvihreä sammalkerros oli jo peittänyt nämä mahdolliset asutuksen tai oleskelun merkit.
3. Lähellä niemellä sijaitsevaa aidattua rakennusta on kumpare, josta nousee noin 1,2 metrin korkuinen, läpimitaltaan 10 cm oleva muovinen putki. Puusto kumpareen päällä on nuorta erittäin tiheää lehtipuustoa. Vieressä olevan aidatun rakennuksen nurkalla on myös maasta nousevia putkia, joten kyseessä luultavasti on vesihuoltoon liittyvä putkisto.
"Vuopajanniemen alla on pohjavesialue, luokituksestaan 1 (pohjavedenhankintaan soveltuva pohjavesialue) ja alue on pieni mutta kaikki vedenottoon liittyvä laitteisto on paikalla ja tarvittaessa alueelta voidaan ottaa pohjavettä." (Lapin ELY-keskus)
4. Rakennuksien lähellä Huutokalliontien pohjoispuolelle on ajettu maakunttalevyjä noin 1,5 m x 3 m kokoiselle alueelle ja korkeus kentällä on noin 30 cm.
5. Niemen eteläkärjessä sijaitsevien rakennusten lähellä on kuoppa, jossa on vesi pohjalla ja kuoppaan on heitetty laudanpätkiä ja muutamia puunrunkoja.
6. Niemen etelärannalla on pyöreä varastorakennus ja rantakallion kyljessä pieni laituri.

Edellisten lisäksi Juutuan etelärannalla sijaitsevalle Satamatien ja valtatie 4:n väliselle kolmionmuotoiselle alueelle on työnnetty sammal- ja kunttalevyjä Satamatien eteläpuolella tehtyjen kaivuutöiden yhteydessä.

Eteläräjällä läntisimmän laiturin länsipuolella on putki järveen ja rinteessä putken kohdalla on jäteveden saostuskaivo. Putkessa ei näy virtausta mutta jotain harmaata on kuivunut putkeen ja samaa harmaata on kerääntynyt järven rantaan ja rantaveteen eli joskus virtausta on ollut tämän kevään tai kesän aikana. Hotelli Inariin liittyviä laitteistoja on rinteiden päällä ja kesällä 2023 rinteellä tehtiin kaivuutöitä.

Menesjärvellä 10.8.2023

Maire Puikko

LIITTEET Kasvillisuuskartta
Karttamerkinnot, Kasvillisuus
Arvokkaat elinympäristöt -kartta
Karttamerkinnot, Arvokkaat elinympäristöt

LÄHTEET

Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus. Pohjavesialueiden luokitusmuutokset Inarin kunnassa. 13.2.2017. LAPELY/3146/2015 Lausuntopyyntö. Luettu netissä 5.8.2023.

Finlex-Valtion säädöstietopankki: <http://www.finlex.fi> > Metsälaki 12.12.1996/1093

Finlex-Valtion säädöstietopankki: <http://www.finlex.fi>>Vesilaki 27.5.2011/587

fi.wikipedia.org-nettisivut. Luettu 5.8.2023.

Hotanen, J.-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A. ja Tonteri, T. 2013. Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. Metsäkustannus. 192 s.

Inarijärvi osayleiskaava-alueen luonnos 11.1.2011. AIRIX Ympäristö.

Laine J., Vasander H., Hotanen J-P., Nousiainen H., Saarinen M. ja Penttilä T. 2012. Suotyypit ja turvekankaat – opas kasvupaikkojen tunnistamiseen. Metsäkustannus. 160 s.

Luontoportti.com-nettisivut. Luettu 30.7.2023.

Luontotyyppien uhanalaisuus 2018-loppuseminaarissa 18.12.2018 pidetyt esitelmät: Miten tästä eteenpäin? (Aulikki Alanen, ympäristöministeriö). Luettu 10.9.2019 www.ymparisto.fi > Luonto > Luontotyypit > Luontotyyppien uhanalaisuus.

punainenkirja.laji.fi-nettisivut. Luettu 5.8.2023.

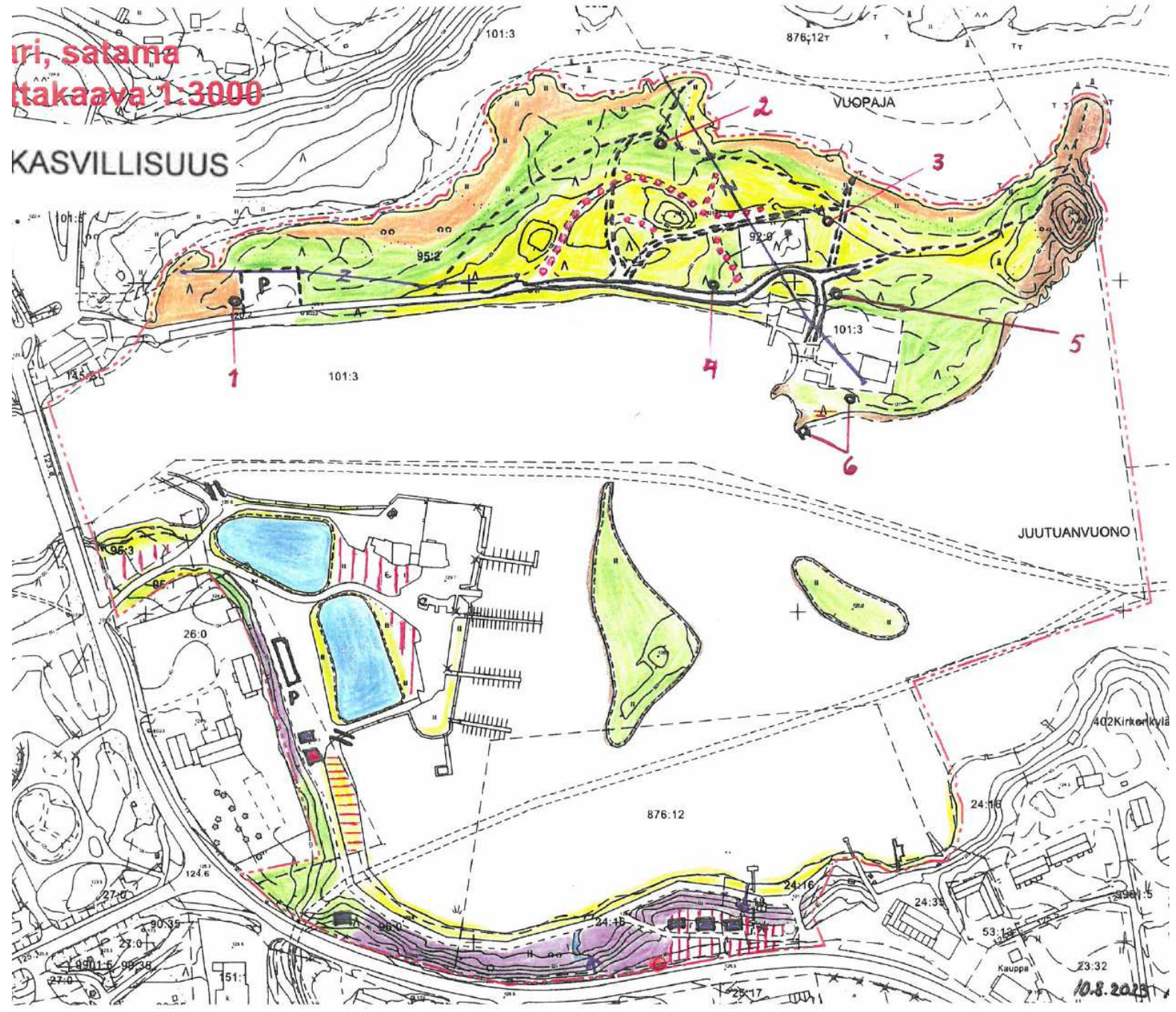
Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja. Osa 2 - Luontotyyppien kuvaukset. Tytti Kontula ja Anne Rainio (toim.) Suomen ympäristö 5/2018. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö. Helsinki <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-11-4819-4>

www.tiira.fi/Lintutietopalvelu. Luettu 30.7.2023.

www.ymparisto.fi Ylä-Lappi. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. VMA 2021. Ympäristöministeriö. Syke. Luettu 7.8.2023.

ri, satama
takaava 1:3000

KASVILLISUUS

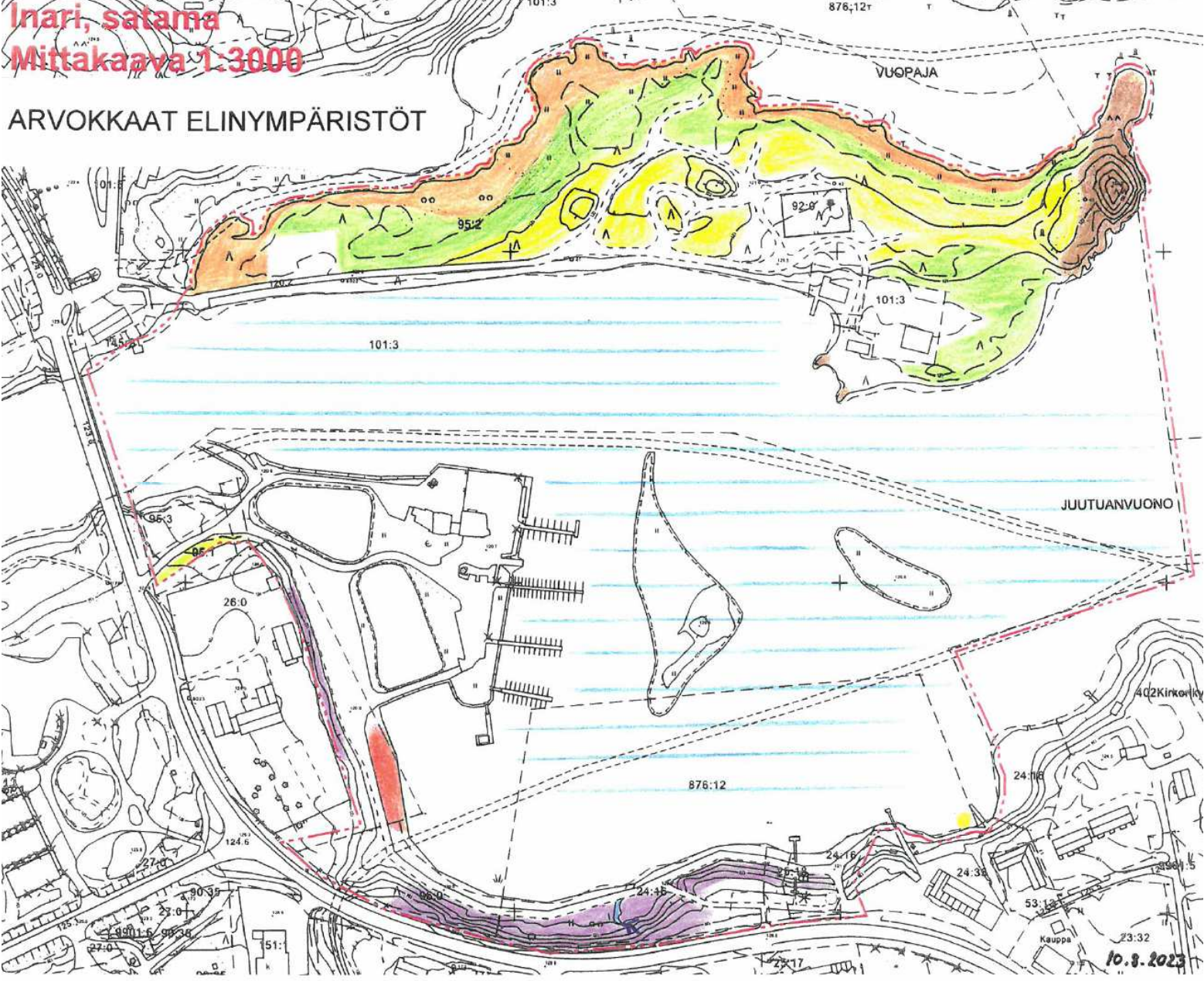
Kasvillisuus:

- Tuore lehto
- Tuore kangas
- Kuivahko kangas
- Rantaluhta
- Vesikasvillisuus
- Kallio, kivikko
- Hiekkaranta
- Matalaksi ajettu kasvillisuus
- Puro lähiympäristöineen
- Vieraslaji, persianjättiputki

Muut:

- Ajoura
- Polku
- Sammaloitunut vanha ajoura
- Ihmisen toiminnan merkkejä
- Parkkipaikka
- Sosiaali- ja terveystoimipiste
- Pöytä penkkeineen
- Pukukoppi
- Veneenlaskuluiska
- Jätevesikaivo ja -putki

ARVOKKAAT ELINYMPÄRISTÖT

KARTTAMERKINNÄT

Luonnonsuojelulaki:

 Hiekkaranta

Uhanalaiset lajit / Kansainväliset vastuulajit:

 Juutuan suualue

 Pohjanpalpakko

Metsälaki:

 Puro lähiympäristöineen

 Tuore lehto

 Kallio, kivikko

 Rantaluhta

Uhanalaiset luontotyypit:

 Tuore lehto NT

 Varttunut havupuuvaltainen tuore kangas NT

 Varttunut kuivahko kangas NT

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue:

Koko kartoitusalue sisältyy Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat -alueeseen

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue:

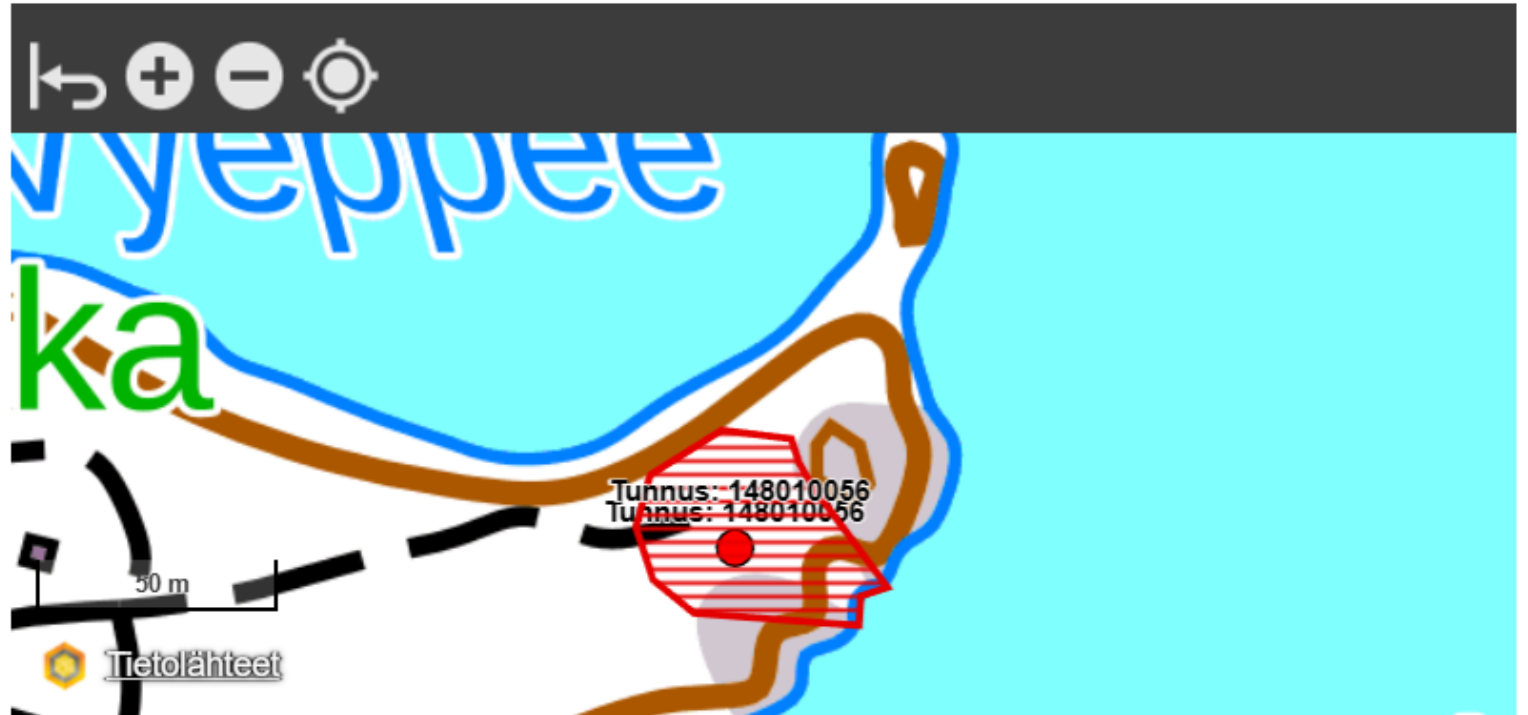
 Juutuanjoen sula

Inari

kiinteä muinaisjäännös

Vuopaja etelä

148010056

Tyyppi: [asuinpaikat](#)
 Ajoitus: kivikautinen
 Paikkatieto-
 selite: GPS-koordinaatti, liesikiveys 1

Z/m.mpy alin: 120.00

Z/m.mpy ylin: 122.50

[◀ takaisin](#) Koordinaatit Kuvaus

Kohde sijaitsee Inarin kirkonkylän kallioiden Vuopajanniemen (Vyeppenjargâ) itäkärjessä, Vuopajan (Vyeppée) eteläpuolella ja Juutuanjoensuun pohjoispuolella. Kohteeseen yhdistetty Inari 428 Vuopajanniemi.

Itkonen on maininnut v. 1913 Vuopajanniemen etelärannalta löytyneen tulisijan. Niemen keskiosassa ja etelärannalla on ollut leirintäalue, ja sen maaperää on tasoitettu, joten paikalla ei ole enää havaittavissa merkkejä muinaisjäännöksistä. Sen sijaan niemen kallioiden kärjen noin 20 m x 30 m kokoisella tasanteella on ainakin kahden tulisijan jäännökset noin metrin etäisyydellä toisistaan. Vuosien 1987, 1988 ja 2008 inventoinneissa paikalta löydettiin myös kvartsi-iskoksia. Tasanne on ollut vuosikymmeniä myös paikallisten tulistelupaikkana, joten maaperä on hyvin kulunut ja paikalla uusia nuotiokiveyksiä.

Luonti: 20.1.1997 Viimeisin muutos: 26.10.2008

Maakunta	Lappi
Kunta	Inari
Maisemamaakunta	Peräpohjola–Lappi
Maisemaseutu	Inarijärven seutu
Pinta-ala	10 722 ha, josta kosteikkoja ja avointa suota: 288 ha maatalousalueita: 24 ha metsiä sekä avoimia kankaita ja kalliomaita: 6 328 ha rakennettuja alueita: 217 ha vesialueita: 3 865 ha

Arviointi

Inarijärven ja Juutuanjoen maisemat kuvastavat monikulttuurisen seudun historiaa aina kivikauden varhaisimmasta asutuksesta nykyhetkeen saakka. Alue on inarinsaamelaiskulttuurin kannalta hyvin merkityksellinen, ja siellä on useita historiallisesti arvokkaita kohteita, kuten vanhat talvikylät, Pielpajärven kirkko kenttineen, Ukonsaari ja esihistorialliset asuinpaikat. Alueen luontoarvot sekä avarien järvinäkymien ja niitä reunustavien vaara- ja tunturialueiden maisemalliset arvot ovat huomattavat.

Luonnonpiirteet

Karu Inarijärvi on Suomen kolmanneksi suurin järvi, jonka allas on syntynyt noin 70 miljoonaa vuotta sitten maankuoren vajotessa. Järvi on laajuudeltaan yli tuhat neliökilometriä, ja sen maksimisyvyys on 92 metriä. Inarijärvessä on runsaasti laajoja selkiä ja 3 318 saarta, jotka tekevät järvimaisemasta vaihtelevan ja omaleimaisen. Järven lounaisosassa on rantaterasseja, jotka ovat syntyneet jääkauden jälkeisen maankohoamisen kalistettua järviällästä.

Inarijärvi laskee Paatsjoen kautta Jäämereen, jonka lahti se oli jääkauden loppuvaiheilla. Järven pinnan vaihteluväli on Paatsjoen säännöstelyn takia yli kaksi metriä, eli noin metrin järven luonnollista vaihteluväliä suurempi. Suuresta pinnanvaihtelusta johtuva vesieroosio on kuluttanut alueen hiekkarantoja voimakkaasti, mutta moreeni- ja kalliorantoihin vedenpinnan vaihtelu on jättänyt suhteellisen vähän jälkiä.

Inarijärveen laskee useita jokia ja puroja, joista huomattavin on Inarin kirkonkylän halki virtaava Juutuanjoki. Se saa alkunsa Lemmenjoesta, Vaskojoesta, Kaamasjoesta ja Menesjoesta, joiden vedet virtaavat jokeen Solojärven kautta. Vuolaassa Juutuanjoessa on useita koskiosuuksia ja suvantoja, ja sen lohikanta on houkuttellut asutusta jokisuulle jo esihistoriallisella ajalla. Juutuan aluetta luonnehtivat joen lisäksi 419 metriä merenpinnan yläpuolelle nouseva Otsamotunturi sekä Inarin kirkonkylää reunustava matalampi Juutuanvaara.

Inarijärven jyrkkäpiirteiset rannat ovat pääasiassa lajittumatonta maa-ainesta ja kalliota. Juutuanjoen suulla sekä Nukkumajoen suun jääkaudisella delta-alueella on laajoja hietikoita. Myös Ukonselällä sijaitseva Hautumaasaari on maaperältään hiekkaa. Pielpajärven–Vaahtorivuonon (Fattervuonon) alueella on maakunnallisesti arvokkaaksi määritelty kumpumoreenikenttä. Kallioperältään alue on pääasiassa granaatti-kordieritigneisiä, mutta maisema-alueen länsiosissa ja Pielpajärven alueella on myös kvartsidiorititeja. Inarijärven maisemassa selvästi erottuva jyrkkäpiirteinen Ukonsaari on ennen jääkautta syntynyt rapautumajäänne.

Inarijärven ympäristö on pääasiassa kuivaa tai tuoretta kangasta, jonka aluskasvillisuus on kylmänkestävää varvikkoa. Juutuan tuntumassa on paikoitellen reheviä rantakosteikkoja ja haapalehtoja. Otsamotunturin laki on puutonta paljakkaa, jossa kasvaa harvinaista idänkeulankärkeä. Ukonsaaren karussa kalliosaaressa kasvillisuus on niukkaa, mutta saarella sijaitsevien jäkälän peittämien luolien ja kallionhalkeamien pienilmastossa kasvaa rahkasammalmatoilla kallioimarretta ja horsmaa. Inarijärvi on eliöstöltään niukka sarajärvityypin järvi, jossa on kuitenkin runsaita lohikalakantoja.

Kulttuuripiirteet

Maisema-alueelta tunnetaan runsaat 30 esihistoriallista tai historiallisen ajan muinaisjäännöskohdetta. Niistä tunnetuimpia ovat Nukkumajoen talvikylien paikat, Pielpajärven kirkkokenttä ja hautuumaasaaret sekä vanhat inarinsaamelaisten palvospaikat Ukonsaari, Otsamo ja Kalkuvaara. Myös Inarin kirkonkylässä sijaitsevan museo- ja luontokeskus Siidan alueelta ja Vuopajasta on löydetty laaja-alaisia ja pitkään asuttuja asuinpaikkoja. Inarin kunnan tutkituista asuinpaikoista vanhin on Siidan alueen asuinpaikka. Sieltä tehdyt löydökset ovat lähes 10 000 vuoden ikäisiä.

Inarijärven ympäristö on inarinsaamelaisten perinteinen asuinalue, jossa on eletty kalastuksella, metsästyksellä ja myöhemmin myös poron- ja karjanhoidolla. Maisema-alueen tärkeimpiä kalastusalueita ovat olleet Juutuanjoki ja Inarijärven vuonojen rannat. Kemin Lappiin kuulunut Inarin lapinkylä jakaantui Itä-Inarin ja Länsi-Inarin siidoihin. Inarin kylän muodostumisen historiasta kertovat Nukkumajoen talvikyläpaikat, jotka ovat olleet käytössä myöhäisrautakaudelta 1600-luvulle. Myös Ukonsaaresta tehdyt uhrilöydöt ajoittuvat samalle aikavälille.

Nukkumajoelta talvikylä siirtyi 1600-luvulla Isolle Pielpajärvelle, jonne rakennettiin Pielpajärven ensimmäinen kirkko vuonna 1646. Inarinsaamelaisten vuotuismuuttoon, varrimiseen, liittyvät kesäpaikat olivat yleensä Inarijärven saarissa tai niemillä, joissa elettiin kalastuksella ja linnustuksella. Talvipaikat sijaitsivat sisämaassa pienten järvien rannoilla, joilla oli tarjolla polttopuuta sekä jäkälää. Alueen vuotuismuutosta kertoo Pielpajärven kirkkokentän lisäksi Säisaaren kesäpaikka, jonka asukkaiden talvipaikka sijaitsi Nukkumajoella. Pielpajärven kirkkokenttä on säilynyt perinnebiotooppina.

Inarin kirkonkylä on syntynyt vähitellen hyvien kulkuyhteyksien äärelle Juutuanjoen suulle. Nykyisen kirkonkylän alueelle rakennettiin kirkko ja kirkkotupia vuonna 1884. Kirkonkylä hävitettiin toisen maailmansodan lopulla vuonna 1944, ja kylän nykyinen rakennuskanta on sodanjälkeistä. Maisemallisesti kirkonkylä on suhteellisen vaatimaton, mutta sen sijainti esihistoriallisella asuinpaikalla Juutuanjoen suussa liittää sen kiinteästi maisema-alueen historialliseen maisemaan. Kirkonkylässä sijaitsee vuonna 1998 avattu Siida, jossa toimivat Saamelaismuseo sekä Metsähallituksen Ylä-Lapin luontokeskus. Siidan yhteydessä on saamelaista rakennusperintöä ja elinkeinoja esittelevä ulkomuseo.

Maisema-alue kuuluu kahden paliskunnan, Hammastunturin ja Muddusjärven paliskuntien alueeseen. Paliskuntien raja kulkee Juutuanjokea pitkin. Juutuanvarren–Inarijärven ja Tuulispään alue on Hammastunturin paliskunnan tärkein talvilaidunnusalue, ja paliskunnan tärkein erotusaita sijaitsee hieman maisema-alueen ulkopuolella Tupavaarassa. Otsamon alue kuuluu puolestaan Muddusjärven paliskunnan tärkeimpiin talvilaidunnusalueisiin. Poronhoidon ohella alueen huomattavimpia elinkeinoja on pitkään ollut matkailu.

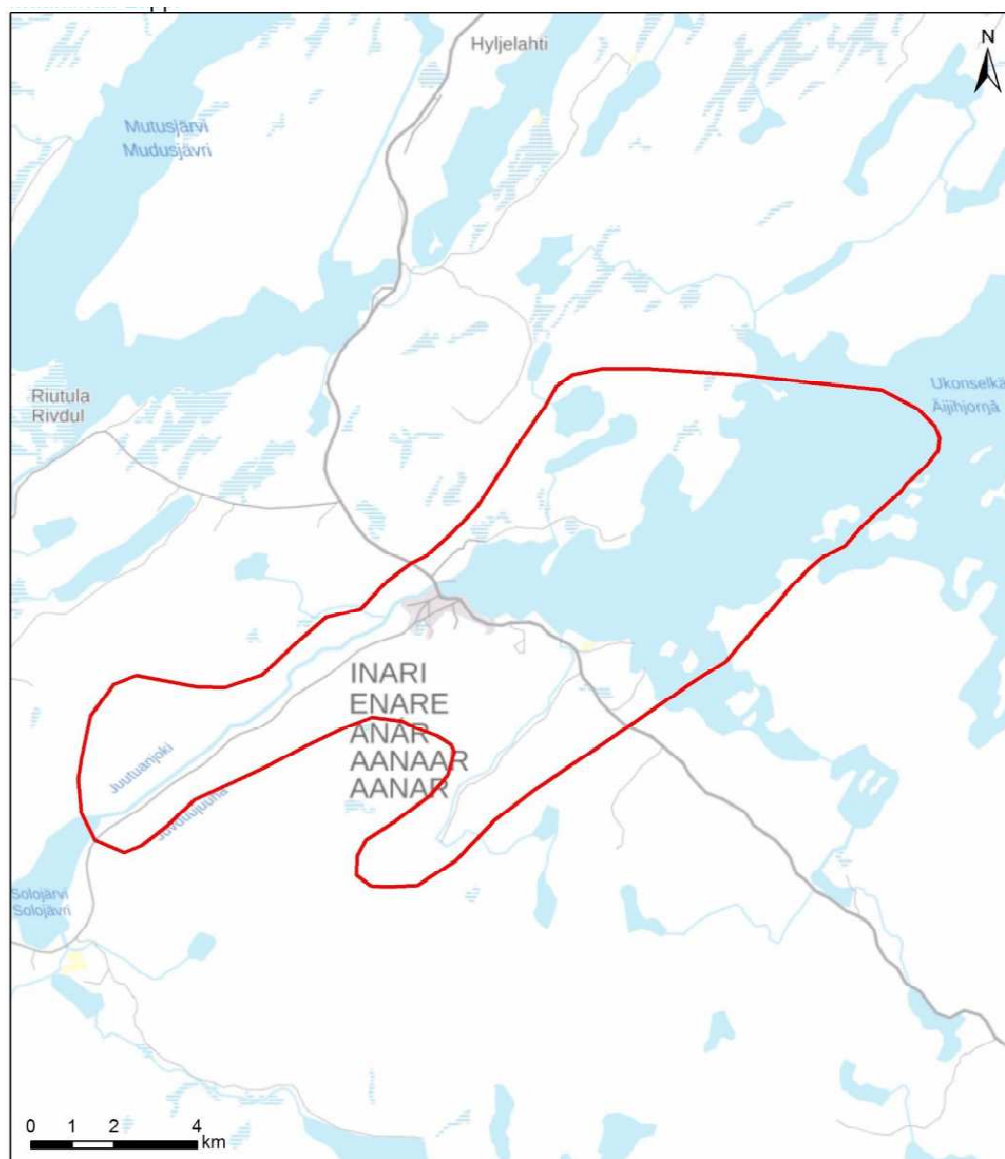
Maisema-alueella on kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, Pielpajärven kirkko ja Ukonsaari. 1600-luvulta periytyvällä kirkonpaikalla sijaitseva vuonna 1760 valmistunut Pielpajärven erämaakirkko on Ylä-Lapin vanhin rakennus, jonka syrjäinen sijainti pelasti sen tuholta toisessa maailmansodassa. Kirkon luona on sijainnut vanhan talvikylän ohella markkinapaikka, väentupa, talli, navetta sekä pappila. Lisäksi kirkkokentän yhteydessä on muutama 1960-luvulla uudelleen rakennettu kirkkotupa. Ukonsaari on puolestaan tunnettu, laajasti palvottu ja kunnioitettu inarinsaamelaisten palvospaikka.

Maisemakuva

Inarijärven ja Juutuanjoen maisemia hallitsee laaja Inarijärvi, jonka tunnetuin maamerkki on Ukonsaari Ukon­selän itälaidalla. Saari erottuu kilometrien päähän erikoisen, jyrkkäpiirteisen muotonsa vuoksi. Kalliosaaren pohjoispuolella sijaitsee loivapiirteinen Hautuumaasaari, jonka hiekkarantoja on jouduttu aikojen saatossa suo­jaamaan eroosiolta.

Juutuanjoen suulle syntyneen Inarin kirkonkylän länsipuolella maiseman kiintopisteenä hahmottuu Otsamo­ tunturi, joka näkyy kauas eri suuntiin Inaria lähestyttäessä. Juutuanvuonon pohjoislaidalla kohoaa pyöreälaki­ nen, kallioinen Pahtaniemi, ja sen pohjoispuolella kivinen Kalkuvaara. Kalkuvaaran länsi- ja pohjoispuolella on jääkauden muistona pienten järvien ja kumpumoreenien kuivaan kangasmaastoon muodostama mosaiikki, jossa on runsaasti siirtolohkareita. Pielpajärven koillisrannalla sijaitsee aukea kenttä, jonka pohjoislaidalla on koivujen ympäröimä vanha ristikirkko tapuleineen.

Inarin kirkonkylän asutus on muotoutunut solmukohtaan, jossa joki, järvi ja nykyään myös maantiet kohtaavat. Juutuanjoen suun molemmin puolin sijaitsevat kylän suurimmat rakennukset, Siida, vanha ja uusi koulu sekä Saamelaiskulttuurikeskus Sajos. Inarin kylän maisemakuva on avara, ja kyläasutus leviää laajalle alueelle. Valtaosa kirkonkylän rakennuksista on rakennettu sotien jälkeen. Maisema-alueen vanhinta rakennuskantaa ja asuinkenttiä löytyy kirkonkylän lisäksi Juutuanjoen rannalta, Nikulanperältä ja Sarviniementien varrelta. Kirk­ korannasta, Nukkumajokisuulta, Vuopajanniemestä ja Juutuanjoen ylittävältä sillalta avautuu edustavia näky­ miä Inarijärvelle.

 Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue 2021

